

**YORUM
ODAKLI
SORULAR**

ÇÖZÜM KİTABI

Kitabın tamamının veya bir kısmının, kitabı yayımlayan kişi/kişiler veya şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

şimdi T E M P O zamanı...

Yazar: Gürkan KARAKIŞ
Editör: Ferdi GÜL

Felsefeye Giriş

1. Bir argümanın ya da argümanı oluşturan önermelerin kendi içinde veya birbiriyle uygun olması o argümanın ya da önermenin ---- olduğunu gösterir.

Parçadaki boşluğa aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Çelişik B) Gerçek C) Doğru
D) Tutarlı E) Geçerli

Cevap D

Eldeki önermelerin veya bir argümanın tutarlı olması, içinde veya birbiriyle çelişmeyen önermelerden oluştuğunu ifade eder. Yani önermeler birbiriyle çelişmiyorsa, önermelerin birbirleriyle tutarlı olduğu söylenebilir. Tutarlılık, önermelerin doğru olması gerektiği anlamına gelmez, sadece aralarında bir mantıksal uygunluk bulunduğunu ifade eder.

2. I. İnsan, seçimleriyle kendi özünü sonradan var eder.
II. İnsan hiçbir konuda tam olarak bilgi sahibi olamaz.
III. İnsan bilgisinin sınırları vardır.
IV. İnsanın özü varoluşundan önce gelir.

Verilen yargılardan birbiriyle çelişik olan ikisi aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve IV

Cevap C

Verilen yargılardan birbiriyle çelişen ikisi şunlardır:

I. İnsan, seçimleriyle kendi özünü sonradan var eder.

IV. İnsanın özü varoluşundan önce gelir.

Bu yargılar birbiriyle çelişir çünkü eğer insanın özü varoluşundan önce gelirse, o zaman insan seçimleriyle kendi özünü sonradan var edemez.

3. Her şeyi olduğu gibi kabul eden, merak etmeyen, eleştirmeyen insan için felsefi düşünme sözü olamaz. Felsefe bilgisi varlıklar ve olaylar karşısında merak duyan insanlarda ortaya çıkar.

Bu parçada felsefi bilginin aşağıdaki hangi özelliğine vurgu yapılmaktadır?

- A) Sorgulayıcılık
B) Rasyonel olma
C) Evrensellik
D) Yığılımlı ilerleme
E) Tutarlılık

Bu parçada vurgu yapılan özellik, sorgulayıcılıktır. Metinde, her şeyi olduğu gibi kabul eden, eleştirmeyen ve merak etmeyen insanların felsefi düşünme sözü konusunu olamayacağı belirtilerek, felsefi bilginin varlıklar ve olaylar karşısında merak duyan insanlarda ortaya çıktığı ifade edilmiştir. Bu nedenle, doğru cevap A) Sorgulayıcılıktır.

4. Aşağıdaki felsefe tanımlarından hangisi, Yunanca philia ve sophia kelimelerinin birleşmesinden oluşan philosophia kelimesinin anlamını içermektedir?

- A) Yolda olmaktır.
B) Doğru düşündürmektir.
C) İnanılanı sorgulamaktır.
D) Bilgelik sevgisidir.
E) Düşündüğünü düşünmektir.

Felsefenin amacı, dünya ve insan doğası hakkında daha derinlemesine bir anlayış elde etmektir. Bu nedenle, felsefe sadece belirli bir bilgi alanı değil, aynı zamanda düşünce biçimi ve bir yaşam tarzıdır.

Cevap D

5. Felsefe, tarih boyunca bir tek şeyi dünyaya, insana ve topluma açıklamayı amaç edinmiş ve buna çeşitli yollarla ulaşmaya çalışmıştır. Parçadan çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefenin amacı insanın doğa üzerinde kontrolünü sağlamaktır.
B) Doğruya ancak felsefi yöntemle ulaşılabilir.
C) Felsefe amaca ulaşmak için bilimden yararlanmalıdır.
D) Felsefe insanın kendi üzerine düşünmesidir.
E) Felsefe dünyayı ve toplumu anlamak için çeşitli yollara başvurur.

Cevap E

6. Felsefe Karl Jaspers'in dediği gibi "düşünme uğrında yolda olmak" ise bu yolu yürümek için iyi bir başlangıç noktasına gereksinim var demektir.

Buna göre felsefe için gerekli olan bu başlangıç noktası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal değerleri benimseme
B) Eleştirel ve sorgulayıcı düşünme
C) Otoritelerin görüşlerine başvurma
D) Genel doğrulara göre düşünme
E) Dünyayı olduğu gibi kabul etme

Felsefe için gerekli olan başlangıç noktası B) Eleştirel ve sorgulayıcı düşünmedir. Felsefe, doğruyu bulmak için sorgulama, eleştirme ve analiz etme sürecidir.

Cevap B

7. F. Saussure, dili bir yapı olarak ele almış ve dili kendi iç öğelerinin işleyişi bakımından değerlendirmiştir. Ona göre: "Düşünce, kâğıdın ön yüzü, ses ise arka yüzüdür. Kâğıdın ön yüzünü kestiniz mi ister istemez arka yüzünü de kesmiş olursunuz. Dilde de durum aynı: Ne ses düşünceden ayrılabilir, ne de düşünce sestendir."

Parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Dilin düşünceden türediği
B) Dil ve düşüncenin bir bütün olduğu
C) Düşüncenin dilden önce geldiği
D) Dil ve düşüncenin değişmez olduğu
E) Dil ve düşüncenin birbirine karşıt içerikler olduğu

Cevap B

Parçada Saussure'un dilin yapısal bir öğe olarak ele alındığı ve dilin ses ve düşüncenin ayrılmaz bir birtelliği olduğu görüşüne yer verildiği söyleniyor. Buna göre, seçenekler arasından en uygun olanı B seçeneği olacaktır: Dil ve düşüncenin bir bütün olduğu.

8. İnsanın, hakikatin bütün bilgisine tam anlamıyla sahip olduğunu iddia etmesi hem mümkün görünmeyen hem de tehlikeli kabul edilebilecek bir durumdur. Çünkü bu durumda insan yeni bilgilere, bakış açılarına kapalı hale gelecektir. İşte felsefe (philosophia) bu tehlikenin karşısında, bilgiye sahip olma yolunda da insanın yanında durarak, Yunanca philia ve sophia sözcüklerinin birleşiminden türemiştir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi felsefenin kelime anlamını içermektedir?

- A) İlk nedenlerin bilimidir.
B) Varlık olmak bakımından varlıkların bilinmesidir.
C) Mutlu olma sanatıdır.
D) Bilgelik sevgisidir.
E) Üst düzey bir sorgulama faaliyetidir.

Cevap D

Felsefe kelime anlamı olarak, Yunanca "philia" (sevgi) ve "sophia" (bilgelik) sözcüklerinin birleşiminden türemiştir. Bu nedenle, felsefe kelime anlamı olarak "bilgelik sevgisi" olarak tanımlanabilir.

9. Felsefenin araştırma alanı çoğu kez somut olan ve sınırları açıkça çizilmiş bir nesne veya olgu olmadığından, ondan deneysel bir çalışma bekleyemiyoruz. Bu nedenle filozofun sorunlara çözüm ararken, inançları, görüşleri, yaşantısı ve çağın olaylarından kendini soyutlaması güçtür.

Bu durum felsefi bilginin aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile ilgilidir?

- A) Subjektif olması
B) Rasyonel olması
C) Var olan her şeyi konu edinmesi
D) Kesin bir doğruluk değerine sahip olması
E) Kendinden önceki düşünürlerden etkilenmesi

Cevap A

Felsefe, rasyonel bir disiplindir ve subjektif olmayıp, kesin bir doğruluk değerine sahip olma amacı güder. Ancak, felsefe kesinlikten ziyade argümanların mantığı ve geçerliliğiyle ilgilenir ve kendinden önceki düşünürlerin etkisinde kalmaktan kaçınmaz. Bu nedenle, bu durum felsefi bilginin "somut olmayan konuları ele alması" özelliğiyle ilişkilidir. Cevap, D şıkkı yerine A şıkkı olmalıdır.

10. "Felsefe bilgisi, adeta bir şehrin ortasındaki yüksek bir kulenin en tepesindeki pencere gibidir. Kulenin şehre bakan pencereleri vardır. Her pencereden şehrin belli bir kısmı görünür, sadece kulenin en üst noktasında bulunan felsefe penceresinden bütün şehri görmek mümkündür. Başka bir deyişle felsefe bilgisi sayesinde insan, gerçeğe herhangi bir yönüyle parçacı bir yaklaşımla değil, mümkün olan her yönüyle genel olarak değerlendirilebilecek bir bakma olanağını kazanır."

Parçada felsefi düşüncenin aşağıdaki niteliklerinden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Sistemli ve düzenlidir.
B) Sorgulayıcı bir bakış açısına sahiptir.
C) Birleştirici ve bütünleştiricidir.
D) Konuları evrensel bir özelliğe sahiptir.
E) Öznel bir bakış açısına sahiptir.

Parçada felsefe bilgisinin, mümkün olan her yönüyle genel olarak değerlendirilebilecek bir bakış açısı sağladığı ve bütün şehrin görülebildiği belirtilmektedir. Bu da felsefenin konuları birleştirerek bütüncül bir bakış açısı sunması anlamına gelir. Diğer seçenekler parçada vurgulanan niteliklerle uyumlu değildir.

Cevap C

11. Felsefe hakikati araştırırken bilim gibi herkes için geçerli olabilecek bilgiler ortaya koymaya çalışmaz. Filozof ile bilim insanlarının soru sorma biçiminde farklılık vardır. Filozof, "Canlı türleri nasıl sınıflandırılır?" sorusunu sormaz; bu türden sorulara cevap aramaz. Filozof, "Bilim nedir?", "Bilimsel yöntem nedir?" sorusuna cevap arar. "Düzenin aksayan yönlerini açığa çıkarmaz; **ideal düzen nedir?**" sorusunu irdeler.

Parçada felsefi düşünce ile ilgili aşağıdaki niteliklerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Akıl ilkelerine bağlı kalması
B) Eleştirel bir tavır sergilemesi
C) Yığılımlı ilerlemesi
D) Refleksif olması
E) Öze ilişkin olması

Cevap E

12. I. Bildiklerimizin sınırı var mıdır?
II. Varlık var mıdır?
III. Evrenin ana maddesi nedir? **bilimin**
IV. İnsan ahlaki eylemde bulunurken özgür müdür?
V. İnsanlar neden ve nasıl unuttur? **bilimin**

Yukarıdakilerden hangileri felsefenin cevap aradığı sorulardan değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) Yalnız V
D) I ve V E) III ve V

Cevap E

13. "Günlük yaşantımızda hemen her gün problemlerle karşılaşırız. Bu problemler karşısında nasıl tavır takınacağımız ise problemin çözümü üzerinde belirleyicidir. İşte bu tavrı oluşturmakta felsefenin, felsefi bakış açısının rolü önemlidir. Bu düşünüş biçiminin özelliklerini, sorgulamayı, şüphe duymayı, eleştirel bakabilmeyi, tutarlı, sistemli, rasyonel, refleksif tavır takınmayı benimsememiz problemleri doğru çözüme ulaştıracaktır."

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefi tavra uygun bir davranıştır?

Çocuğu çok ağlayan annenin bu durumda ne yapması gerektiğini arama motorunda aratıp bulduğu açıklama ile davranışlarını düzenleme-si

Açıklamaya göre, felsefi bakış açısı eleştirel düşünmeyi, sorgulamayı, şüphe duymayı, tutarlı ve rasyonel bir tavır takınmayı benimsememizi önerir. Bu nedenle, felsefi tavra uygun bir davranış, bir probleme karşı sorgulayıcı ve eleştirel bir tutum sergilemek ve problemi çözmek için mantıklı ve tutarlı bir şekilde yaklaşmaktır. Bu açıdan, C seçeneği, sorunlu bir durumda ne yapılacağına dair bilgi arama ve bu bilgiyi kullanarak bir çözüm bulma eylemi, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin örnekleridir. Diğer seçenekler, eleştirel düşünmeyi ve problemlere mantıklı bir şekilde yaklaşmayı önermeyen davranışlar içermektedir.

Cevap C

14. Felsefenin, soru sorma tekniğine sıkı sıkıya bağlı bir geleneği vardır. Verilen cevaplar son olmaktan öte yeni başlangıçlar için iyi gerekçelerdir. Felsefede sorgulamaya dönük şüphe duyma ve merak güdüsüyle sorunu çözmek ya da cevap vermekten çok yeni bir sorun alanına işaret etmek daha önemlidir. Böylece felsefi düşünme sorgulamanın sonucunu da sorgular. Daha açık bir ifade ile elde edilen bilginin üzerine tekrar tekrar düşünür, bu bilgiyi eleştirir ve değerlendirir.

Parçada felsefi düşüncenin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Rasyonel olması
B) Yığılımlı ilerlemesi
C) Tutarlı olması
D) Refleksif olması
E) Sistemli olması

Parçada vurgulanan özellik, elde edilen bilginin üzerine tekrar tekrar düşünmek, eleştirmek ve değerlendirmek suretiyle felsefi düşüncenin sorgulanmasını da içeren "refleksif olma" özelliğidir. Bu nedenle, doğru cevap D seçeneğidir.

15. Felsefede ileri sürülen önermeler bilimde olduğu gibi olgularla **test edilerek doğrulanamaz**. Önemli olan ortaya konan düşüncenin çelişkisiz olmasıdır. **Bu açıklamada felsefenin aşağıdaki hangi özelliği üzerinde durulmuştur?**

- A) Cevaplardan çok sorular önemlidir.
B) Çağın koşullarından etkilenir.
C) Sorgulayıcıdır.
D) Kesinlik yoktur.
E) Tutarlıdır.

Cevap D

T
E
M
P
O
S
E
R
İ
S

1. Bir şeyin var olması onun bilgi nesnesi olmasına yetmez. Var olan bir şeyin bilgi nesnesi haline gelmesi için öznenin onu kendisine konu edinmesi yani nesneleştirilmesi gerekmektedir.

Buna göre bir şeyin bilgi nesnesi olabilmesi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) İdeal varlık olmasına
- B) Öznenin yönelmişliğine
- C) O şeyin var olmasına
- D) Gerçek varlık olmasına
- E) Ürün olarak ortaya çıkmasına

Bir şeyin bilgi nesnesi olabilmesi öznenin onu kendisine konu edinmesi veya nesneleştirilmesi ile mümkündür. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir

2. Ferdi öğretmen, sınıfta uygulayacağı herhangi bir test için yetkin oluşu, onun bu konuyu tam manasıyla özümsemiş olduğu anlamına gelir. Çünkü sınavan, sınavandan daha yetkin olmalıdır. Bir röntgeni inceleyen doktorun hastalığının nerede olduğunu görebilmesi gibi, öğretmen de cevap kağıdına baktığı zaman öğrencinin yanıtından, o konuyu hangi ölçüde öğrendiğini veya nerelerde eksikliklerinin olduğunu çıkarsayabilir.

Paragrafta anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru bilgi üretmek için küçük detaylara bakmak zaman kaybıdır.
- B) Bir alandaki yeterlilik, o alanın derinlemesine kavranmış olmasına bağlıdır.
- C) Metafizik önermelerin doğruluğunu denetlemek, uzmanların işidir.
- D) Doğru bilgi yoktur, olsa da bilinemez ve başkasına aktarılamaz.
- E) Doğru bilginin ölçütü günlük yaşamda işimize yaramasıdır.

"Bir alandaki yeterlilik, o alanın derinlemesine kavranmış olmasına bağlıdır." şeklindedir. Paragrafta, bir öğretmenin test yapabilmesi için o konuyu tam manasıyla özümsemiş olması gerektiği ve test yapanın sınavandan daha yetkin olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu da, bir alanda yeterli olmanın o alanın detaylarına hakim olmakla mümkün olduğunu ima etmektedir.

Cevap B

3. Bir yargı ya da önerme gerçeklikle uyuyorsa ya da ifade ettiği bilgi, gerçekliğe denk düşüyorsa o bilgi doğrudur. Örneğin "Bu kapı demirdendir." önermesi ancak ve ancak o kapının demirden olması durumunda doğrudur.

Verilen açıklama aşağıdaki sorulardan hangisine cevap niteliğindedir?

- A) Doğru bilgi mümkün müdür?
- B) Doğru bilginin ölçütü nedir?
- C) Bilgilerimizin kaynağı nedir?
- D) Doğru bilginin sınırları var mıdır?
- E) Doğruluk ve gerçeklik arasındaki fark nedir?

Buna göre, bir yargı ya da önerme doğru ise, ifade ettiği bilgi gerçekliğe uygun olmalıdır. Bu nedenle, doğruluğun ölçütü gerçeklikle uyumluluktur. Yani bir bilginin doğru olabilmesi için gerçeklikle uyumlu olması gerekmektedir. Açıklama örnekle de açıklanarak, "Bu kapı demirdendir" ifadesi doğru bir ifade olabilmesi için o kapının gerçekten demirden yapılmış olması gerektiği belirtilerek örnek verilmiştir.

Cevap B

4. Aşağıdaki ifadelerden hangisi Kant'ın epistemolojik görüşünü yansıtan bir yargıdır?

- A) Bilginin kaynağı hem akıl hem deneyimdir.
- B) Doğru bilgi mümkün değildir.
- C) Sezgiye dayalı bilgi gerçektir.
- D) Akıl tek başına bilgi elde etmek için yeterlidir.
- E) Fenomenlerin bilgisi özseldir.

Kant'ın epistemolojik görüşüne göre, bilginin kaynağı hem akıl hem de deneyimdir. Bu nedenle, doğru cevap A şıkkıdır: "Bilginin kaynağı hem akıl hem deneyimdir."

5. "Locke, insanın bilgi edinme noktasında ilk kaynağının deneyim olduğunu ileri sürmüş ve Descartes'ın aksine insanın doğuştan bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Ona göre insan zihni doğuştan boş bir levha gibidir ve deneyimle, sonradan bilgiyle dolmaktadır."

Bu parçaya göre Locke'un bilgi görüşüne aşağıdakilerin hangisi uygundur?

- A) Aklın yanında deneyim olmadan bilgi edinilemez.
B) İnsan, bilgilerini sezgi yoluyla edinir.
C) Pratik olarak fayda sağlayan şeyler bilgidir.
D) İnsan, deneyimlediği şeyi zihinde tasarlayarak bilgi edinir.
E) Metafiziksel şeylerin bilgisine ulaşmak mümkündür.

Bu parçaya göre Locke'un bilgi görüşüne en uygun seçenek "D) İnsan, deneyimlediği şeyi zihinde tasarlayarak bilgi edinir." olacaktır. Çünkü paragrafta belirtildiği gibi Locke, insanın doğuştan bilgi sahibi olmadığını, zihnin doğuştan boş bir levha gibi olduğunu ve deneyimle, sonradan bilgiyle dolacağını ileri sürmüştür. Bu nedenle insan, deneyimlediği şeyleri zihinde tasarlayarak bilgi edinir.

6. Bilgelik, doğru ve faydalı bilginin hayata uygulanmasıyla başlayan, insanın içinde yaşadığı dünya ve toplumla uyumlu, yaşamın en yüksek amaçlarına ilişkin bir kavrayışa sahip olmasını öngören ideal bir durumdur. Bilgelik, her şeyi akıl ile sorgulamak ve yorumlamak, bu nedenle de toplum içindeki yanlış saplantılara da karşı durabilmektir.

Buna göre bilge insan ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Var olan her şeye beğeni ile yaklaşandır.
B) Olanaklı olan her bilgiye ulaşan kişidir.
C) Faydalı bilgiyi yaşantısına yansıtan rasyonel kişidir.
D) Sadece bilgi peşinde koşan kişidir.
E) Gerçeği yorumlamada toplumun düşüncelerini yansıtır.

Verilen açıklamalara göre, bilgelik faydalı bilgiyi hayata uygulama ile başlayan, toplum ve dünya ile uyumlu bir kavrayışa sahip olmayı amaçlayan bir durumdur. Bilge insanlar da bu özelliklere sahip olan rasyonel kişilerdir. Bu nedenle cevap C'dir

7. "Eşi, Gürkan'a telefon açarak işten gelirken süt, maydanoz, yumurta, soda ve yumuşatıcı almasını söyler. Tam o sırada Gürkan'ın şarjı biter ve telefonunu kapanır. Siparişleri alan Gürkan, sodayı almadan eve gider çünkü hangi sodayı alacağını bilemez. İçecek, pasta hamuru ya da çamaşır için olan sotalardan hangisi gerekmektedir?"

Bu parçaya göre bilginin hangi doğruluk ölçütü sağlanamadığı için Gürkan kararsız kalmıştır?

- A) Uygunluk
B) Tutarlılık
C) Açık seçiklik
D) Tümel uzlaşım
E) Fayda

Bir önermenin ne olduğu tam anlamıyla belli olmadığından Gürkan karar verememiştir.

Cevap C

8. Bilgelik, doğru ve faydalı bilginin hayata uygulanmasıyla başlayan, insanın içinde yaşadığı dünya ve toplumla uyumlu, yaşamın en yüksek amaçlarına ilişkin bir kavrayışa sahip olmasını öngören ideal bir durumdur. Bilgelik, her şeyi akıl ile sorgulamak ve yorumlamak, bu nedenle de toplum içindeki yanlış saplantılara da karşı durabilmektir.

Buna göre bilge insan ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Var olan her şeye beğeni ile yaklaşandır.
B) Olanaklı olan her bilgiye ulaşan kişidir.
C) Faydalı bilgiyi yaşantısına yansıtan rasyonel kişidir.
D) Sadece bilgi peşinde koşan kişidir.
E) Gerçeği yorumlamada toplumun düşüncelerini yansıtır.

Cevap C

9. I. "İnsan zihninde dışarıdan gelen duyularla zihnin kendisinde bulunan kavramlar bir araya getirilmezse, kavramlar duyularımızın malzemesine uygulanmazsa bilgi diye bir şey ortaya çıkmaz." **Kritisizm**
- II. "Bir takım apriori(önsel) kavram ve kategoriler zihinimizde hazır olarak bulunur ve bilgiye akılla ulaşılır." **Rasyonalizm**
- III. "Dünya üzerindeki tüm bilgilerimizi duyu deneyi sayesinde elde ederiz." **Empirizm**

Verilen görüşlerin temsil ettiği akımlar aşağıdaki seçeneklerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Rasyonalizm-Empirizm-Kritisizm
B) Kritisizm-Empirizm-Rasyonalizm
C) Kritisizm-Rasyonalizm-Empirizm
D) Empirizm-Rasyonalizm-Kritisizm
E) Rasyonalizm-Kritisizm-Empirizm

Cevap C

10. Hume, insan doğasının bilimini kurmak için tıpkı doğa bilimlerinde olduğu gibi deneye, gözleme ve olgulara dayalı bir yöntem anlayışını benimsemiştir. İnsan zihninin sınırlarının doğru bir biçimde belirlenmesi, yani zihnin değişik işlemlerinin bilinmesi, bunların birbirinden ayrılması ve sınıflandırılmasını amaç edinmiş, kendi felsefe anlayışını da bu amaç doğrultusunda şekillendirmiştir. Ona göre duyularla algılanabilecek bir nedensellik bağı yoktur ve bu durum sadece alışkanlıktan ileri gelmektedir.

Hume'un nedensellik fikrine karşı çıkışı aynı zamanda aşağıdaki felsefi akımlardan hangisine karşı bir eleştiri niteliğindedir?

- A) "Doğru bilgiye akıl yoluyla ulaşılır." diyen rasyonalizme
B) "Bilgiye giden yolda akıl ve deney birlikte gereklidir." diyen kritisizme
C) "Pratik olarak işe yarayan bilgi doğrudur." diyen pragmatizme
D) "Yalnızca bilimsel olgular doğru bilgiyi verir." diyen pozitivizme
E) "Doğru bilgiye sezgi yoluyla ulaşılabilir." diyen entüisyonizme

Hume, nedensellik ilkesini doğrudan gözlemleyemediğimiz için, a priori olarak bize verilmediğini ve sadece gözlem yoluyla edindiğimiz bir alışkanlık olduğunu savunarak rasyonalistlerin a priori bilgiye dayalı görüşlerine karşı çıkıyor. Bu nedenle, Hume'un eleştirileri rasyonalizme yöneliktir.

Cevap A

11. Bilmenin imkânı sorusu zaman zaman karamsarlığa kapılmamıza neden olsa da, bu çarpışma yolculuğun devamı için bir engel değildir. Gorgias'ın "doğru yoktur!" haykırışına şahit olurken, birdenbire Platon'un asıl gerçekliği başka dünyadaki idealar alemine dayandırmasına; oradan da Hegel'in gerçek olanı aklileştirme serüvenine geçebiliriz felsefede. Düşünmenin derin dehlizlerinde sonluluk olmadığını ve duvarın öbür tarafına geçmenin de mümkün olabildiğini görürüz.

Bu parçadaki açıklamaların, aşağıdaki sorulardan hangisi ile ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Bilginin kaynağının ne olduğu
B) Bilginin sınırlarının olup olmadığı
C) Bilginin değerinin ne olduğu
D) Doğru bilginin ölçütlerinin ne olduğu
E) Bilgi felsefesinin problemlerinin neler olduğu

Bu parça, bilginin sınırlarının olup olmadığı sorusuyla ilgilidir. Parça, düşüncenin sınırlarının olmadığını, felsefede düşüncenin derinliklerinde keşiflerin yapılabileceğini ve sınırların ötesinde gerçekliğin keşfedilebileceğini vurgular.

Cevap B

12. "Doğruluk nedir? Bu soruya verilen klasik yanıt, bir düşüncenin doğruluğunun, onun gerçeklikle uyummasından oluştuğunu ortaya koyar. Bu, skolastik formülasyonu içindeki klasik yanıtı. Ancak doğruluk tanımının temeli olarak, düşünceyle gerçekliğin bu uyumu gerçekte ne anlama gelir? Bu, kesinlikle düşüncenin kendisinin onun betimlediği gerçeklikle özdeş olması değildir. Düşünce nasıl olur da kendisinden oldukça farklı olan bir şeyin benzeri olabilir? Düşünce bir küp ya da Niagara Şelaleri ne nasıl benzeyebilir? Bir düşüncenin doğru olması için, onun ilgili olduğu gerçekliğe benzer olması gerekmez."

Parçaya göre doğruluk ve gerçeklik ilişkisine dair savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

Bir düşüncenin gerçekliğe benzemese bile yine de doğru bir düşünce olması

Parçada belirtildiği üzere, doğruluk kavramı düşüncenin gerçeklikle uyummasıyla ilgilidir ancak bu uyuma düşüncenin gerçeklikle tam olarak aynı olması anlamına gelmez. Bu nedenle, doğruluğun temeli olarak düşüncenin gerçeklikle tam uyumu değil, bir düşüncenin gerçekliğe benzemese bile doğru bir düşünce olabilmesidir. Bu nedenle, seçenekler arasından en uygun **cevap D** şıkkıdır

13. Kant'a göre bilgi hem zihinden hem deneyden gelen verilerin birleşmesi sonucu oluşur. Hegel, Kant'ın bilginin oluşumu ile ilgili öne sürdüğü dış dünyadan, yani deneyden gelen bilginin de zihnin bir ürünü olduğunu iddia eder. Hegel'e göre bilginin tüm öğeleri zihnin kendisine aittir.

Bu parçada Hegel aşağıdaki görüşlerden hangisine eleştiri yapmaktadır?

- A) Doğru bilginin kaynağı akıldır.
- B) Gerçek kavramı insan düşüncesinin bir yansımasıdır.
- C) Doğru bilgi ancak duyu verileri ile elde edilir.
- D) Akla uygun olan her şey doğrudur.
- E) Doğru bilginin kaynağı akıl ile birlikte deneydir.

Hegel, Kant'ın bilginin oluşumu ile ilgili öne sürdüğü dış dünyadan, yani deneyden gelen bilginin de zihnin bir ürünü olduğunu iddia ederek, Kant'ın bilgiye katkısının yetersiz olduğunu savunuyor. Bu nedenle, Hegel'in eleştirisinin odağı Kant'ın bilginin oluşumuyla ilgili görüşleridir. Seçeneklerden, Hegel'in eleştirisinin hedef aldığı doğru **cevap B** seçeneğidir

14. Rasyonalistler sadece düşünmenin doğru bilgi elde etmeyi sağlayabileceğini ileri sürerler. Empiristler ise sadece duyunun bilginin doğruluğu için kaynak olabileceğini söylerler. İlk kez Kant her iki görüşü de eleştirerek "Bilgilerimiz deneyle başlar ama deneyden doğmaz", der. Çünkü ona göre "Deney-siz kavramlar boş, kavramsız deneyler kördür".

Bu parçada doğru bilgiye ulaşmak için aşağıdakilerden hangisinin önemi üzerinde durulmaktadır?

- A) Düşünme ile duyu arasında bağ kurmak gerekir.
- B) Bilginin oluşum sürecinde duyu verilerinin ön planda olması gerekir.
- C) Düşünme olmadan da doğru bilgiye ulaşılabilir.
- D) Doğru, bilginin akılla temellendirilmesidir.
- E) Sezgi yolu ile doğru bilgiye ulaşmak mümkündür.

Bu parçada, doğru bilgiye ulaşmak için hem düşünme hem de duyunun önemli olduğu ancak bunların yalnız başına yeterli olmadığı vurgulanmaktadır. Kant'a göre, bilgilerimiz deneyle başlar ancak deneyden doğmaz ve deney-siz kavramlar boş, kavramsız deneyler kördür. Bu nedenle, doğru bilgiye ulaşmak için düşünme ve deneyin birlikte kullanılması gereklidir. Bu nedenle, cevap A, B, C veya E olamaz. Doğru **cevap, D** seçeneği olacaktır: doğru bilgi, akılla temellendirilmelidir.

T
E
M
P
O
S
E
R
İ
S
İ

1.Birey ve toplum tarafından benimsenen, yaşanan, onların hayatına yön veren kurallar bütünüAhlak üzerine düşünmek, ahlakla ilgili kavramları araştırmak ve bir takım sonuçlara varmak

Yukarıdaki boşluklara getirilebilecek kavramlar hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A) Sorumluluk - Vicdan

B) Özgürlük - Ahlak

C) Ahlak - Ahlak felsefesi

Cevap C

"ahlak üzerine düşünmek, ahlakla ilgili kavramları araştırmak ve bir takım sonuçlara varmak" ifadesi, ahlak felsefesiyle ilgilidir. Ahlak felsefesi, insan davranışlarının doğru veya yanlış, iyi veya kötü olup olmadığını belirlemek için kavramsal, mantıksal ve etik soruları araştıran bir disiplindir. Ahlak felsefesi, farklı ahlaki teorileri ve argümanları inceler ve insan davranışlarına yönelik eleştirilerde bulunur.

2. Derse geç gelen öğrencinin Gürkan öğretmene gerekçesini açıklarken doğruyu söylemesi **erdem**, yalan söylemesi **kötü** - olarak değerlendirilir. Bu davranışlardan birini seçmesi **özgürlük**, doğru söylemeyi seçmesi yani iyiye yönelmesi **iyi** - kavramı ile açıklanabilir.

Açıklamadaki boşluklara aşağıdaki kavramlar uygun şekilde yerleştirildiğinde hangisi açıkta kalır?

A) Erdem

B) Kötü

C) İyi

D) Özgürlük

E) Sorumluluk

Cevap E

3. Üniversite sınavına girecek olan Abdullah, doğaüstü bir gücün sınavda başarılı olup olamayacağını önceden belirlediğini düşünmektedir. Aslı, "Kade-rimde ne yazıldıysa o olur. Çalışmama gerek yok." der.

Abdullah'ın bu savunması aşağıdaki görüşlerden hangisine uygundur?

A) Otodeterminizm

B) İndeterminizm

C) Fatalizm

Cevap C

Abdullah'ın düşüncesi, insanın iradesinin dışında doğaüstü bir gücün belirleyici olduğunu varsayan Fatalizm görüşüne uygundur. Bu görüşe göre, insanlar önceden belirlenmiş kaderlerine göre yaşarlar ve bu kaderi değiştiremezler. Aslı'nın görüşü ise aynı şekilde belirlenmiş bir kaderi kabul etse de, bireyin iradesinin kader üzerinde bir etkisi olmadığını düşündüğü için Fatalizm görüşüne uymaz. Bunun yerine, sadece kaderin belirlediği sonucu kabul etmekle yetinir ve çalışmanın gereksiz olduğunu düşünür.

4. Aristoteles 'Tehlikelere gözü kara bir şekilde atılmak cesaret değildir Varını yoğunlu savurganca dağıtmakla da cömert olunmaz. Her şeyin bir ortası vardır. Erdemli insan orta yolu bulup ona göre davranan insandır.'

Bu parçaya göre bir insanı erdemli yapan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ölçülü olması

Bu parçaya göre bir insanı erdemli yapan, ölçülü olmasıdır. Çünkü parçada belirtildiği gibi her şeyin bir ortası vardır ve erdemli insan orta yolu bulup ona göre davranan insandır. Bu da ölçülü olmakla sağlanabilir. Diğer seçenekler ise erdemlilikle ilgili olabilirler ancak özellikle parçada ölçülülük vurgulanmıştır. Dolayısıyla **cevap A**

5. Ahlaksal davranış, ahlaksal olarak yargılanması veya ahlaksal olarak değerlendirilmesi mümkün olan davranıştır. Böyle bir davranışın bazı koşulları olacağı açıktır. Bu davranışın her şeyden önce istemli ve özgür bir davranış olması gerekir. Örneğin, hayvanların davranışları özgür değildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ahlaksal bir davranıştır?

A) Bir uyurgezerin elektrikli sobayı devirerek yangı-na sebep olması

B) Küçük bir çocuğun hırsızlık yapması

C) Akıl sağlığı yerinde olmayan bir kişinin küfür etmesi

D) Sonuç ne olursa olsun bireyin hiçbir durumda yalan söylememesi

E) Paranoyak olan kişinin sürekli eşinden kuşku duyması

Cevap D

6. Mevlana'ya göre benliği aşma ve yaratıcıyı sevmeye durumuna yükselme aşkla olur. Aşk, yaratılmış her varlığın Tanrı adına sevilmesi hâlidir. Yaratılmış her varlığı sevmek iyi, sevmemek kötüdür.

Bu parçaya göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

Ahlak yasası herkese göre değişkenlik gösterir.

Parçada ahlak anlayışının sevgi temelli olduğu ve evrensel bir ahlak yasasının mümkün olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Mevlana'ya göre aşk, yaratıcıyı sevmeye durumuna yükselme için önemli bir faktördür. Dolayısıyla ahlak yasası herkese göre değişkenlik göstermez.

Cevap D

7. Felsefe öğretmeni Kader ahlak felsefesi dersinde sınıfa bir soru yöneltmiş ve öğrencilerden aşağıdaki cevapları almıştır:

- Ahlak insanın ortaya koyduğu bir ürün değildir. Doğaüstü bir güç tarafından belirlenmiştir.
- Bence ahlak insan zihninin bir ürünüdür.

Bu cevaplara göre öğretmenin sorusunun aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Ahlakın kaynağı nedir?
- B) Ahlaki eylemlerin amacı nedir?
- C) Evrensel ahlak yasaları mümkün müdür?
- D) İnsan ahlaki eylemde bulunurken özgür müdür?
- E) Bütün insanlar için ortak bir iyi ve kötü var mıdır?

İlk cevap, ahlakın doğaüstü bir güç tarafından belirlendiğini öne sürerek ahlakın kaynağına işaret etmektedir. İkinci cevap ise ahlakın insan zihninin bir ürünü olduğunu belirterek kaynağına dair bir görüş ifade etmektedir. Diğer seçenekler ise öğretmenin sorduğu soruya doğrudan yanıt vermemektedir.

Cevap A

8. Mill düşüncesinde; “Çok sayıda insana en yüksek mutluluğu verebilmek” ilkesini temel alır. Ona göre mutluluk veren eylemler iyi, mutsuzluk veren eylemler kötüdür. Mutluluk, hazzın varlığı ve acının yokluğu anlamına gelir.

Bu açıklamadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kötü eylemler mutluluk verir.
- B) İnsan doğası gereği mutludur.
- C) İnsan bencil olduğu sürece mutlu olur.
- D) İnsan hazlarının peşinde koşarak mutlu olabilir.
- E) Ahlaki eylemin amacı, bütün insanların mutlu olmasındır.

Mill, ahlaki eylemin amacının bütün insanların mutlu olması olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla E seçeneği doğrudur.

9. 20. yy’da etik, “iyi”, “doğru”, “ödev” gibi kavramların ne anlama geldiğinin gösterilmesi ve “Neden yalan söylememem gerekir?”, “Niçin ahlaklı olmalıyım?” türünden soruların temellendirilmesiyle yetinirdi. Ancak günümüzde özellikle teknoloji alanında yaşanan hızlı değişim, sadece doğada değil, bizim yaşamımızda ve gelecek nesiller üzerinde de çeşitli tahribatlara yol açmaktadır. Bu nedenle günümüz etiği sadece teorik tartışmalar yapmakla kalmayıp insanın ve doğanın karşı karşıya kaldığı sorunlarla ilgili çözüm üretmek üzerine de çalışmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonucu olarak gösterilebilir?

- A) İnsan merkezli bakış açısı gelişmiştir.
- B) Uygulamalı etik ve alanlarının önemi giderek artmıştır.
- C) Etik, ahlaki eylemin amacı sorusu ile kendini sınırlamıştır.
- D) İnsanın doğaya egemen olması gerektiği görüşü pekişmiştir.
- E) Teknolojik gelişmelerin her durumda desteklenmesi gerektiği anlaşılmıştır.

T
E
M
P
O
S
E
R
İ
S

Günümüzde yaşanan hızlı değişim, insanların ve doğanın karşı karşıya kaldığı sorunların artmasına neden olmuştur. Bu sorunlar çeşitli etik konuları da beraberinde getirerek uygulamalı etik ve bu alandaki çalışmaların önemini artırmıştır. Günümüzde etik sadece teorik tartışmalar yapmakla kalmayıp, sorunların çözümüne odaklanarak uygulamalı çözümler sunmayı amaçlamaktadır.

Cevap B

10. “Bizler başkalarına karşı eylemlerimiz açısından yükümlülükler taşıyız. Yükümlülüklerimizi yerine getirirken bizi yönlendiren motiv ya içseldir ki o zaman ödevdir ya da dışsaldır ki o zaman da adı bas-kıdır.”

Kant’ın bu sözlerine göre eylemlerin ödev sayılabilmesi aşağıdaki yargılardan hangisi ile ilgilidir?

- A) Sonuç eylemin değerini belirler.
- B) Eylemin kaynağı özgür irade olmalıdır.
- C) Kurallar eylemlerimizi belirler.
- D) Dıştan gelen yaptırım eylemin sonucunu belirler.
- E) Eylem sebep-sonuç ilişkisi içinde değerlendirilir.

Kant’a göre, eylemlerin ödev olarak kabul edilmesi için, özgür irade tarafından belirlenmiş bir içsel motivasyona dayanması gerekir, aksi takdirde dışsal baskı olarak değerlendirilir.

Cevap B

11. Felsefe tarihinde ilk defa Kant, "İnsan özgür müdür, değil midir?" sorusuna bilgisel bir yanıt alınmayacağını göstermeye çalışır ve çözümü soruyu değiştirmekte bulur. Kant'a göre özgürlük bir ide-dir, insan aklının ürettiği bir fikirdir. İnsanın istemesini; eğilimleri, çıkarları belirleyebileceği gibi saf aklın ürünü olan bir yasa da belirleyebilir. Kant'a göre ahlak yasası, "Öyle hareket et ki senin istemeni belirleyen ilke aynı zamanda genel bir yasa ya da ilke olarak geçerli olabilsin", başka bir deyişle eylemde bulunurken "Genel bir yasa olabilecek nite-likte bir ilke ile eylemde bulunmayı iste" diyen bir temel ahlak yasasıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Ahlak yasası kişiyi değil kişileri bağlayan yasa-dır.
B) Ahlak yasası genel olarak ne yapılması gerekti-ğini dile getiren yasadır.
C) Özgürlük eylemlerimizin değil istemelerimizin bir özelliğidir.
D) Özgürlük insan aklının yarattığı bir fikirdir.
E) İnsan belirli bir durumda neyi yapması gerektiği-ni her defasında kendisi bulmak zorundadır.

- A) Ahlak yasası kişiyi değil kişileri bağlayan yasadır.
B) Ahlak yasası genel olarak ne yapılması gerektiğini dile getiren yasadır.
C) Özgürlük eylemlerimizin değil istemelerimizin bir özelliğidir.
D) Özgürlük insan aklının yarattığı bir fikirdir.

Yukarıdaki parçada tüm bu yargılar yer almaktadır. Dolayısıyla **cevap E** seçeneğidir: "İnsan belirli bir durumda neyi yapması gerektiğini her defasında kendisi bulmak zorundadır." şeklindeki bir yargıya ulaşılamamaktadır.

12. İnsanın doğasında acıdan kaçıp, hazza yaklaşmak isteyen bir yapı vardır. Haz bize mutluluğu sağla-ken, acı bu mutluluğa engel olur. Ancak buradaki haz, toplumun faydası ön planda tutularak seçildi-ğinde bizi mutluluğa ulaştırır ki bu, ahlaki eylemin temelinde yer alması gereken bir şeydir.

Bu parçadaki ifadeler aşağıdaki görüşlerden hangisine uygundur?

- A) Egoizm
B) Hedonizm
C) Entüisyonizm
D) Nihilizm
E) Utilitarizm

Bu parçadaki ifadeler hedonizme uygun görünmektedir. Hedonizm, haz ve zevk arayışının insan hayatının amacı olduğunu savunan bir felsefi görüştür.

Cevap B

13. Erdem içselleştirilmedikçe uygulanabilir bir mezi-yet değildir. Altıncı kattan düşmek üzere olan bir çocuğu tutup tutmamayı düşünen insan henüz er-demli sayılmaz. Duruma göre tutabilir ya da tuta-maz o ayrı bir konu. Fakat erdemli insan tutsam ne çıkarım olur, tutmasam ne olur hesapları asla yap-maz. Erdemli olmayı içselleştirmiş ve erdemi temel bir yaşantı ilkesi haline getirmiş bir kişi doğru eyle-min kararını hemen verebilir ve çocuğu tutar.

Parçadan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangi-sine ulaşılabilir?

- A) Çıkar düşünülmeyen yapılan eylemlerde erdem aranmaz.
B) İçselleştirilmeden uygulanabilecek en önemli meziyet erdemdir.
C) Yapılan davranışın sonucu olumlu olursa, kişi erdemi yaşantı ilkesi yapmış olur.
D) Erdemli olmak, yaptığın davranışın sonucunu düşünerek davranmaktır.
E) Doğru eylemde bulunmak için bir insanın erde-mi özümsemiş olması gerekir.

Parçada yer alan ifadelerden çıkarılacak sonuç şudur: Erdemli bir kişi, doğru eylemin kararını hemen verebilir ve çocuğu tutar. Erdemi içselleştirmek, doğru eylemi yapmak için önemlidir. Parçada erdemli olmanın, sonuçlara göre davranmak olmadığı, erdemli olmanın doğru eylemi yapmak için içselleştirilmiş bir yaşantı ilkesi olduğu vurgulanmaktadır. Bu nedenle, seçenekler arasından en uygun olanı E seçeneğidir

14. Ahlaki özneyi kendi eylemleri hakkında yargıda bu-lunmaya iten, kişinin kendi iyileri, değerleri üzerine doğrudan doğruya ve kendiliğinden yargılama yap-masını sağlayan yetidir.

Bu parçada tanımlanan kavram aşağıdakiler-den hangisidir?

- A) Ahlak yasası
B) Erdem
C) Sorumluluk
D) Özgürlük
E) Vicdan

Bu parçada tanımlanan kavram "vicdan"dır. Vicdan, bir kişinin kendi eylemleri hakkında yargıda bulunmasını ve kendi iyilikleri, değerleri üzerine doğrudan doğruya ve kendiliğinden yargılama yapmasını sağlayan bir yetidir.

Cevap E

1. I. Evrenin ana maddesi nedir?
II. İnsan eylemlerinde özgür müdür? **Ahak felsefesi**
III. Yalnızca maddesel varlıklar mı vardır yoksa tinsel varlıklar da var mıdır?
IV. Varlık var mıdır?
V. Varlık kaç tarzdadır?

Aşağıdakilerden hangisi ontolojiye ait bir soru değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cevap B

2. Var olanlar genel olarak ikiye ayrılır: Kimi zihnimizden bağımsız olarak vardır ve insandan bağımsız olarak varlıklarını sürdürür. Kimi var olanların da varlığı zihnimize bağlıdır ve insan zihni olmadan bu tür var olanların varlığından söz edilemez.

Bu parçada bahsedilen varlık türleri aşağıdaki seçeneklerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Ağrı Dağı - Deniz kızı
B) Çam ağacı - Ege Denizi
C) Kaf dağı - Peri
D) Doğa - Evren
E) Ruh - Pi sayısı

Bu parçada bahsedilen varlık türleri şu şekilde sıralanmıştır:

Kimi zihnimizden bağımsız olarak vardır ve insandan bağımsız olarak varlıklarını sürdürür.

Kimi var olanların varlığı zihnimize bağlıdır ve insan zihni olmadan bu tür var olanların varlığından söz edilemez.

Seçenekler arasında bu iki ayrımı sağlayacak en uygun seçenek "Ağrı Dağı - Deniz kızı" olacaktır. Çünkü Ağrı Dağı gibi doğal oluşumlar insan zihninden bağımsız olarak varlıklarını sürdürürken, Deniz kızı gibi efsanevi varlıkların varlığı insan zihnine bağlıdır ve gerçekliği bilimsel olarak kanıtlanamaz. Doğa - Evren, Kaf dağı - Peri, Çam ağacı - Ege Denizi ve Ruh - Pi sayısı gibi seçeneklerde bu ayrım yapılamaz.

Cevap A

3. Metafizik, kuşkusuz bilimlerin sunduğu gibi kesin sonuçlar ortaya koymaz. Ancak insan düşündüğü ve evrendeki gizemli varlığını koruduğu süreç, metafiziksel düşünce de var olacaktır. Bilimlerin çalışma alanlarında beliren yeni sorunlar, insanın merak etme ve anlama çabası, fizik ötesi düşüncüyü de beraberinde getirecektir. Her ne kadar kesin sonuçlara ulaşmaya çalışan bilgi türleriyle çatıyor olsa da.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan, fizik ötesini anlama çabasıdır.
B) Metafizik, doğaüstü konuların bilgisidir.
C) İnsandaki düşünme yeteneği sınırsız özelliكتedir.
D) Bilimdeki gelişmeler, metafiziği ortadan kaldıracaktır.
E) Metafizik, deneyden bağımsız olan konularla ilgilenir.

Parçada belirtilenlerden ziyade bilimlerin çalışma alanlarında beliren yeni sorunların, insanın merak etme ve anlama çabası gibi sebeplerin fizik ötesi düşüncüyü beraberinde getireceği belirtilmektedir. Ayrıca parçada, metafiziksel düşüncenin varlığına değinilmekte ve bilimlerle çatışsa da varlığını sürdüreceği ifade edilmektedir.

Cevap D

4. Aristoteles'i içinde bulunduğumuz bu dünyada, var olan şeyler arasındaki düzen fikri, "nedensellik" ilkesine itmiştir. Hume ise tam tersine "nedensellik" düşüncesini reddedip, bunun bir alışkanlıktan kaynaklandığını, evrende düzensizliği de görebileceğimizi savunmaktadır.

Bu parçada ele alınan konu aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- A) Evrende amaçlılık
B) Evrenin oluşumu
C) Varlığın hakikati
D) Varlığın var olma amacı **Cevap E**
E) Evrende düzen ve nedensellik ilişkisi

Parçada ele alınan konu, "Evrende düzen ve nedensellik ilişkisi"dir. Aristoteles'in düzen fikrinin, "nedensellik" ilkesine dayandığı, Hume'un ise "nedensellik" düşüncesini reddederek evrende düzensizliği görebileceğimizi savunduğu belirtilmiştir.

5. Bir mağara düşün dostum. Girişi boydan boya gün ışığına açık bir yeraltı mağarası. İnsanlar düşün bu mağarada. Çocukluktan beri zincire vurulmuş hepsi. Ne yerlerinden kıpırdanmaları, ne başlarını çevirmeleri mümkün, yalnız karşılarını görüyorlar. Arkalarından bir ışık geliyor, uzaktan, tepede yakılan bir ateşten. Ateşle aralarında bir yol var, yol boyunca alçak bir duvar. Göz bağcıkları seyircilerden ayıran setleri bilirsin, üzerlerinde kuklalarını sergilerler, öyle bir duvar işte... Ve insanlar düşün, ellerinde eşyalar: tahtadan, taştan insan veya hayvan heykelcikleri, boy boy, biçim biçim... Bu insanlar duvar boyunca yürümektedirler, kimi konuşarak kimi susarak. Garip bir tablo diyeceksin, hele esirler daha da garip. Doğru... O esirler ki ömür boyu başlarını çeviremeyecek, kendilerini de arkadaşlarını da arkalarından geçen nesneleri de duvara vurmuş gölgelerinden izleyecekler. Şimdi de mağarada seslerin yankılandığını düşün.. Dışarıdan biri konuştu mu esirler gölgelerin konuştuğunu sanır, öyle değil mi? Kısaca, onlar için tek gerçek var: Gölge.

Bu parçada "gölge" benzetmesiyle kastedilen varlık türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İdeal B) Soyut C) Numenel
D) Real E) Mutlak

gölge idealdir yani Tanrı'dır.

Cevap A

6. Descartes'e göre ruhun öz niteliği düşünmedir. Maddenin temel niteliği yer kaplamadır. Ruh ile madde birbirinden özce farklı olan ve birbirleriyle uzlaşmayan iki cevherdir.

Buna göre Descartes'in düalizmi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Maddenin öz niteliği ruhtur.
B) Düşünen töz yer kaplar.
C) Asıl varlık ruhtur.
D) Maddenin varlığı ruha bağlıdır.
E) Varlığın ruh ve madde olarak ayrı iki yönü vardır.

Descartes'in düalizmi ile ilgili olarak verilen bilgilere göre, ruhun öz niteliği düşünmedir ve maddenin temel niteliği yer kaplamaktır. Bu nedenle, ruh ve madde birbirinden özce farklıdır ve uzlaşmazlar. Bu açıklama doğrultusunda seçenekler incelendiğinde, asıl varlık ruhtur veya varlığın ruh ve madde olarak ayrı iki yönü vardır gibi ifadeler, Descartes'in düalizminin doğru olduğunu ifade edebilir. Dolayısıyla, seçenekler arasında en uygun olanı **E seçeneğidir.**

7. "Var olan" denilince, yalnızca beş duyu organımızla algıladıklarımız akla gelmemelidir. Atomdan galaksilere, ruhtan Kaf dağına dek pek çok nesne gerçek dünyada yahut zihinde ayrı bir varlık alanına karşılık gelmektedir.

Bu açıklamada varlık hakkında anlatılmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olgusaldır.
B) Fenomendir.
C) Maddedir.
D) Hem gerçek hem ideadır.
E) Hem değişen hem değişmeyenidir.

Bu açıklamada anlatılmak istenen temel düşünce, varlığın yalnızca beş duyu organımızla algılanabilen nesnelerle sınırlı olmadığıdır. Atomlar, galaksiler, ruhlar ve zihinler gibi algılanması mümkün olmayan nesneler de varlığın bir parçasıdır. Bu nedenle, varlık hem gerçek hem de idea düzeyinde olabilir. Dolayısıyla, doğru cevap D

8. Hobbes'a göre her varlık cisimdir ve cisimdeki her olay bir harekettir. Ruh da bir cisim olduğuna göre algılarımızın, duygularımızın ve düşüncelerimizin temelinde maddi hareketler vardır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi Hobbes'un varlık görüşüyle bağdaşmaz?

- A) Ruhsal ve cisimsel varlıklar mekanik hareket kanunlarına bağlıdır.
B) Var olan, duysal yoldan algılanabilir.
C) Cisimler var olanların temelini oluşturur.
D) Ruhsal olayların temelinde madde bulunur.
E) Var olan her şeyin özü ruhtur.

Hobbes'a göre, her varlık cisimdir ve her olay harekettir. Ruh da bir cisim olarak kabul edildiğinde, algılarımızın, duygularımızın ve düşüncelerimizin temelinde maddi hareketler yatar. Bu nedenle, ruhsal ve cisimsel varlıkların mekanik hareket kanunlarına bağlı olduğu, var olanın duysal yoldan algılanabilen olduğu, cisimlerin varlıkların temelini oluşturduğu ve ruhsal olayların temelinde madde bulunduğu ifadeleri Hobbes'un varlık görüşüyle bağdaşır. Ancak var olan her şeyin özü ruh olduğunu savunmak Hobbes'un felsefesiyle uyumlu değildir.

Cevap E

9. "İnsanoğlu evrende olan biteni anlamak için felsefe öncesi dönemde mitolojileri, İlk Çağ'da doğa olayları üzerinden bir öz bulma çabasını, Orta Çağ boyunca ise yüce bir gücün kudretini gerekçe göstererek açıklamaya çalışmıştır. Rönesans sonrası ise akıllı temel alan açıklamalara yönelim göstermiştir. Artık gerek teolojik, gerekse metafizik dönemler bitmiş, bilimin aydınlığında pozitif bir döneme geçilmiştir. Bu nedenle felsefede metafizik unsurlar artık önemini yitirmiştir." diyen bir filozofun görüşü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Varlığa ilişkin bilgi akılla elde edilir.
B) Varlık hem ruh hem maddedir.
C) Varlık fenomendir.
D) Var olan her şeyin temeli maddeseldir.
E) Varlığa ilişkin gözlemlenebilir olgu ve olaylar bilebilir.

Verilen görüşte, filozofun metafizik unsurların önemini yitirdiği fikrine vurgu yapıldığı için, cevap "A) Varlığa ilişkin bilgi akılla elde edilir." olabilir. Çünkü bu görüş, aklın önemine dikkat çeker ve varlıkla ilgili bilginin, bilimsel ve pozitif yöntemlerle elde edilebileceğine işaret eder. Diğer seçenekler, verilen görüşle doğrudan uyumlu değildir.

Cevap A

10. Berkeley görünüş ve gerçeklik ikilemi sorununu ele aldığı anda, varlığı algı yoluyla temellendirmek istemiştir. Dış dünyanın gerçekliğini zihin tarafından al-gılamayla temellendiren Berkeley için duyum vedeneyim dışında bir hakikatten söz edilemez. An-cak Berkeley'in aksini savunan görüşün argüma-nına bakılırsa "Benim göremiyor olduğum şeylerin var olma ve olmama olasılığı, aslında aynı doğru-luk değerine sahiptir"

Parçaya göre eleştirilen görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tek gerçekliğin ideal varlıklar olması
B) Gerçekliğin, salt algıya dayandırılarak açıklanması

Parçaya göre eleştirilen görüş, Berkeley'in görüşüne karşı olan ve "Benim göremiyor olduğum şeylerin var olma ve olmama olasılığı, aslında aynı doğruluk değerine sahiptir" şeklinde ifade edilen görüştür. Bu görüşe göre, varlık sadece algılanabilir olanla sınırlı değildir

Cevap A

11. Felsefe tarihinde pek çok filozof töz problemiyle ilgilenmiştir. Leibniz cevherlerin sonsuz sayıda, her biri bölünemez bir "monad"; yani bir "birlik"ten oluştuğunu düşünmektedir. Demokritos'un söylediğinin tersine, cevherin etkinliğini ve gücünü, maddî bir şey olarak değil, maddî olmayan bir şey olarak düşünmüştür. Descartes ise varlığın "ruh ve beden" olmak üzere iki, Spinoza ise "bir" cevherden oluştuğunu ifade etmektedir.

Parçada anlatılan görüşlerin ortak problemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlığın özünde madde olup olmaması
B) Tözün nitelik ve niceliğinin ne olduğu
C) Cevherin mahiyetinin anlaşılabilmesi
D) Varlığın somut ya da soyut olması
E) Cevherin niteliği ve sayısının değişmemesi

Parçada anlatılan görüşlerin ortak problemi, tözün ne olduğu ile ilgilidir. Leibniz, Descartes ve Spinoza, farklı şekillerde varlığı ve cevherleri açıklamaya çalışırken, tözün doğasına ilişkin benzersiz bir açıklama sunmaya çalışmaktadırlar. Bu nedenle, seçenekler arasında B) Tözün nitelik ve niceliğinin ne olduğu en doğru cevaptır.

Cevap B

12. • Varlık nedir?
• Var olanların ana maddesi nedir?
• Görünenlerin arkasında görünmeyen bir şey var mıdır? **metafizikle ilgilidir**
• Çoklukta birlik mi vardır?
• Değişmelerin arkasında değişmeyen bir şey var mı?

Verilen sorulara ilişkin aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Soruların bazıları nelik ve anlam sorularıdır.
B) Ontolojinin temel sorularıdır.
C) Tüm sorulara bilim de cevap aramaktadır.
D) Sorulara verilen cevaplar farklılık gösterir.
E) Tarihte felsefeyi başlatan sorulardır.

Cevap C

13. Aydınlanma, insanın kendi suçu ile düşmüş olduğu bir ergin olmama durumundan kurtulmasıdır. İnsanoğlu Orta Çağ boyunca akıl anahtarlarının tek sahibi konumundaki kilisenin varlık anlayışını sorgulamaksızın kabul etmek yerine, artık aklının anahtarını eline alarak kullanma cesaretini göstermiştir. Fakat aşırı mekanik ve akılı kutsayan yeni yaklaşımlar nedeniyle bu kez de, insanın duygu varlığı olduğu gerçeği yadsınmaya başlamıştır. Romantizm bu nedenle 18. yüzyılda bilim ve aklın karşısına duygu ve sanatı koyarak, yaratıcılıkta özgürlük ve coşkunluğu öne çıkarmıştır.

Parçadan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Aydınlanma öncesi dönemde dini ve geleneksel düşünceler ağır basmaktadır.
- B) Romantizm akılı kutsayan düşünceler yerine insani duyguları öne çıkarmıştır.
- C) Varlığa dair düşünceleri belirleyen kriterler zaman içinde değişim göstermiştir.
- D) Varlığa bakış ölçütleri zamanla değişse de, dini ve geleneksel düşünce her zaman hakim olmuştur.
- E) Aydınlanma dönemi, insanlığın aklın rehberliğinde ilerleyeceği inancını taşır.

Parçada Aydınlanma dönemi ve Romantizm hakkında bilgi verilerek, insan varlığına bakış açılarının zamanla değiştiği vurgulanmaktadır. Ancak, dini ve geleneksel düşüncelerin her zaman hakim olduğuna dair bir bilgi verilmemiştir. Bu nedenle, D şıkkı doğru değildir.

Cevap D

14. Varlıkların özü,

- I. Düşünce ve maddenin bir arada oluşudur. **düalizm**
- II. Onun maddi temelleridir. **materyalizm**
- III. Onu oluşturan düşüncedir. **idealizm**

Varlığın mahiyetine dair açıklaması yapılan görüşler sırasıyla aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?

- A) Materyalizm - Düalizm - İdealizm
- B) Düalizm - İdealizm - Materyalizm
- C) Materyalizm - İdealizm - Düalizm
- D) Düalizm - Materyalizm - İdealizm
- E) İdealizm - Düalizm - Materyalizm

Cevap D

T
E
M
P
O
S
E
R
İ
S
İ

1. I. "Sanat, bir güç meydana getirmez; o, ancak bir tesellidir."
II. "Sanat ruhsal olanın dünyadaki açılımıdır"
III. "Sanatın görevi Tanrı'nın krallığını yani sevgiyi hakim kılmaktır."
IV. Sanat, doğanın taklit edilmesidir.
- Verilen sözlerden hangilerinde güzelliğin kaynağı iyilik olarak açıklanmıştır?**
- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) Yalnız III

Verilen sözler arasında güzelliğin kaynağı olarak iyilikten bahseden yalnızca III. sözde, "Sanatın görevi Tanrı'nın krallığını yani sevgiyi hakim kılmaktır" ifadesinde bulunmaktadır. Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

2. "Güzel, hem estetiğin hem sanat felsefesinin konusudur. Ancak sanat felsefesinin ele aldığı güzellik konusu estetiğe göre daha sınırlıdır. O, sadece insan tarafından oluşturulan güzellikle ilgilenir."

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisinin güzelliği ile sanat felsefesi ilgilenmez?

- A) Güneşin batışı
B) Zamanı resmeden bir tablo
C) Güneş ışınlarının yansıyarak renklendirdiği bir fotoğraf
D) Tutsaklığı anlatan bir film
E) Dinlendirici bir müzik

Cevap A

Bu parçaya göre, sanat felsefesi sadece insan tarafından oluşturulan güzellikle ilgilenir. Bu nedenle, doğal güzelliklerle ilgili olan seçenek A sanat felsefesi ile ilgili değildir. Bu nedenle, doğru cevap B, C, D veya E seçeneklerinden biridir. Bunların hepsi insan tarafından yaratılan sanat eserleriyle ilgilidir, bu nedenle sanat felsefesi bunların güzelliğiyle ilgilenebilir.

3. Sanat eserinin temel özelliklerinden birisi de düş gücü ve becerisi sonucunda ortaya çıkmasıdır. Bundan ötürü doğada görülen söz gelimi Kapadokya'daki Peri Bacaları, Damlatış Mağarası'ndaki sarkıt ve diktir, Pamukkale'deki travertenler ha-rıka oluşumlar olsalar da sanat eseri sayılmazlar. **Parçada sanat eserinin hangi özelliği vurgulan-mak istenmiştir?**

- A) Estetik kaygı taşıması
B) Yaratıcılık ürünü olması

Parçada vurgulanan özellik, sanat eserinin düş gücü ve becerisi sonucunda ortaya çıkmasıdır. Bu nedenle doğada görülen doğal oluşumlar sanat eseri sayılmazlar. Bu bağlamda doğal oluşumların somut olduğu, ancak sanat eserlerinin somut olması yanı sıra yaratıcılık ürünü olması gerektiği anlaşılabılır. Buna göre, doğru cevap B seçeneğidir: "Yaratıcılık ürünü olması".

4. Gerçek sanatçı binlerce kişinin yapamadığını yapar çünkü binlerce insanın yaptığına sanat demeyiz.

Bu görüşte aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Güzelliğin ölçütü
B) Sanat eserinin özgünlüğü
C) Güzelliğin göreceliği
D) Sanat eserinin faydası
E) Sanatın önemi

B) Sanat eserinin özgünlüğü vurgulanmıştır. Bu görüşte, gerçek bir sanat eserinin binlerce insan tarafından yapılamayacak kadar özgün ve orijinal olması gerektiği vurgulanmıştır. Bu nedenle, sanat eserlerinin özgünlüğü ve yaratıcılığı, onların sanat eseri olarak kabul edilmesinde önemli bir faktördür.

Cevap B

5. Her insan gibi sanatçının da, bu dünyadaki yaşam serüveni sınırlıdır. Ancak sanatçı, arkasında özgün ve hayranlık uyandıran eserler bırakırsa bu sınırlılık onun için sınırsızlığa dönüşür. Böylece o, çağdan çağa, kuşaktan kuşağa ulaşarak sürekliliğini korur.

Parçada sanatçıların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Çıkar amacıyla eserlerini üretmeleri
B) Büyük eserlerini yaşlılık dönemlerinde vermeleri
C) Eserleriyle kalıcı olmaları ve ölümsüzleşmeleri
D) İçinde yaşadıkları toplumu etkilemeleri
E) Eserlerini hayal gücüne dayanarak oluşturmaları

Parçada belirtilen ifadelerden anlaşıldığı üzere, sanatçıların yaşam serüvenleri sınırlı olsa da, eğer özgün ve hayranlık uyandıran eserler bırakırlarsa, bu eserler çağdan çağa, kuşaktan kuşağa ulaşarak sürekliliğini korur ve sanatçı ölümsüzleşir. Bu nedenle, parçada sanatçıların eserleriyle kalıcı olmaları ve ölümsüzleşmeleri vurgulanmaktadır.

Cevap C

6. Sanatçı nesneyi kendine göre yorumlar. Kendi hayal gücünü kullanarak onu adeta yeniden yaratır. O artık yeni ve biricik bir ürün ortaya koymuştur.

Parçada sanatın hangi özelliğinden bahsedilmiştir?

- A) Estetik kaygı taşıması
B) Eleştirel olması
C) Öznel olması
D) Evrensel olması
E) Hayal gücüne dayanması

Parçada sanatın öznel olması özelliğinden bahsedilmiştir. Sanatçı, nesneyi kendi bakış açısı ve hayal gücüne göre yorumlayarak, yeni ve özgün bir ürün ortaya çıkarır. Bu durum, sanatın öznel bir alan olduğunu ve her sanat eserinin sanatçının bakış açısı ve yaratıcılığıyla şekillendiğini gösterir. **Cevap C'dir.**

7. Eğer bir bilim adamı bir keşfi yapmamış olsaydı, daha sonra bir başkası onu yapacaktı. Mendel kalıtım yasalarını bulduktan sonra tanınmamış olarak ölmüştür. Otuz beş yıl sonra onu yeniden bulanların sayısı üçtür. Ama yazılmamış olan edebi bir kitap, asla yazılmayacaktır. Büyük bir bilim adamının erken ölümü insanlığı geciktirir, büyük bir yazarın erken ölümü ise onu yoksun bırakır.

Bu parçada sanat eserinin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Kalıcılığı
B) Bircikliği
C) Simetrikliği
D) Özgünlülüğü
E) Ölçülülüğü **Cevap D**

Bu parçada vurgulanan özellik, sanat eserinin özgünlüğüdür (D). Yazarın erken ölümü onu yoksun bırakacak ve yazılmamış olan bir edebi kitap asla yazılmayacaktır çünkü yazarın kendine özgü bakış açısı, tarzı ve yaratıcılığı yok olacaktır. Bu nedenle, bir eserin özgünlüğü, yaratıcılığı ve benzersizliği, onu yazan kişinin varlığına bağlıdır.

8. "Sanat, bize hakikati bildiren bir yalandır." "Hayal ettiğiniz her şey gerçektir."

Pablo Picasso'ya ait bu iki yargının ortak çıkarımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatta gerçekler birer yalandır.
B) Yalan sanatta kurucu bir öğedir.
C) Sanatta yalan ve kurgu birbirine karıştırılmamalıdır.
D) Sanatta ancak hayaller gerçektir.
E) Sanat, insanın kendi gerçeklik kurgusuna yönelmesidir.

Cevap E

Pablo Picasso'nun "Sanat, bize hakikati bildiren bir yalandır." ve "Hayal ettiğiniz her şey gerçektir." sözleri, sanatın gerçeklikle ilişkisini sorgulayan ifadelerdir. Bu iki sözün ortak çıkarımı "Sanatta gerçeklik ve hayal gücü bir arada kullanılır ve sanat eserleri gerçeğin yansıması olmak zorunda değildir" şeklinde olabilir. **Kurgusaldır.**

9. Oscar Wilde normalde güzel bulmadığı bahçesi için "İki kayadan en güzel olanı, en kocaman olanı, en yıkılmaz olanıdır. İki berrak gökten en güzel olanı, en parlak, en uçsuz bucaksız olanıdır. İki fırtınadan en güzel olanı en şiddetli olanıdır. Hatta iki çölden en güzel olanı en ümit kırıcı, en vahşi ve en tekdüze olanıdır."

Bu düşüncede olan birinin "güzellik"le hangi kavramı ilişkilendirdiği söylenebilir?

- A) Hakikat
B) İyi
C) Yüce
D) Hoş
E) Fayda

En ifadesi yücelikle ilgilidir.

Cevap C

10. Kant'a göre bir şeyin güzel olup olmadığı söz konusu olduğunda, hiçkimse o şeyin varlığı ile ilgilenmez. Yani , estetik hoşlanma, güzel dediğimiz objenin varlığından hiçbir karşılık beklemeden, duyulan salt bir hoşlanmadır. Kant' a göre, güzellik hakkındaki bir yargıya pek az da olsa, bir yarar veya çıkar düşüncesi karışırsa ona artık salt bir beğeni yargısı denemez.

Aşağıdakilerden hangisi Kant'ın güzellikle ilgili görüşüdür?

- A) Yarar sağlayandan alınan hazdır.
B) Her türlü fazlalığın dışarı atılmasıdır.
C) Matematiksel olarak orantılı ve ölçülü olandır.
D) Karşılık gözetmeksizin hoşla gidendir.
E) İdenin duyusal görünüşüdür.

Bir şeyin güzel olabilmesi için matematiksel olarak orantılı veya ölçülü olması gerekmez. Ayrıca, bir şeyin güzellik yargısı, onun hoşumuza gitmesinden başka herhangi bir amaç veya karşılık taşımadığından, yarar veya çıkar düşüncesi içeriyorsa, artık salt bir beğeni yargısı olarak kabul edilemez. Bu nedenle, Kant'ın güzellikle ilgili görüşü, karşılık gözetmeksizin hoşla gidendir.

Cevap D

11. Eğer bir etkinlik öncelikle bir gereksinimi gidermeye ya da bir konunun açıklamasını yapmaya yönelirse, o etkinlikten doğan ürün sanat eseri olamaz. Örneğin bir bisiklet ya da bir fizik kitabı sanat eseri değildir.

Parçada sanat eserinin hangi özelliği vurgulanmak istenmiştir?

- A) Aynısının bir daha yapılamadığı
- B) Çıkar amacı ile yapılmadığı
- C) İçinde üretildiği toplumu yansıttığı
- D) Yaratıcılık gerektirdiği
- E) Somutlaşmış bir ürün olduğu

Cevap B

12. MÖ 5. yüzyılda yaşamış ressam Zeuxis, elinde üzüm tutan bir çocuğun resmini yapmış ve üzümler öylesine gerçek gibi duruyorlarmış ki kuşlar gelip yemeye kalkışmışlar. Bundan dolayı övüldüğü zaman Zeuxis üzümlere, "Çocuğun resmini daha iyi yapsaydım kuşlar ondan çekinir, üzümleri yemeğe gelmezdi" demiş.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Güzelliğin sadece sanatla sınırlı olduğu
- B) Sanat eserinin dış dünyayı güzelleştirdiği
- C) Sanat eserinin doğayı yansıttığı ölçüde değerli olduğu
- D) İnsanlardaki beğenin nedenlerinin farklı olduğu
- E) Sanatın, yaratıcı hayal gücüne dayanan bir etkinlik olduğu

Bu parçada vurgulanan şey, sanatın gerçekliği taklit edebilme gücüdür. Zeuxis'in resmi o kadar gerçekçi görünüyordu ki kuşlar onu gerçek sanıp üzümleri yemeye çalıştılar. Bu, sanat eserinin dış dünyayı güzelleştirdiği değil, doğayı taklit ettiği ölçüde değerli olduğunu göstermektedir. Doğal olarak, seçenekler arasında bu açıklamayı en iyi karşılayan seçenek "C" dir.

13. Her çağdaki sanatsal yaratımın özellikleri ve anlamı her zaman kendi ifadesi olduğu toplum tasarısıyla nedensel bir bağlantı içindedir. Buna göre sanat, toplumsal tepkilerin ve düşünce farklılıklarının etkisinde kalmıştır. Toplumsal bilinç biçimi geliştikçe ve toplumun manevi yaşam içindeki rolü arttıkça, toplumsal devinimlerin sanat yaratımı üstündeki etkisi de o denli artmıştır.

Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumun sanat üzerinde bir etkisi yoktur.
- B) Sanat evrensel ürünler ortaya koyar.
- C) Sanatçı topluma yön veren bir kişidir.
- D) Sanat üretildiği toplumdan etkilenir.
- E) Toplumun sanata etkisi sanatçıyı kısıtlar.

Parçada belirtilen görüşe göre, sanat her zaman toplumun düşünce farklılıkları ve tepkileriyle bağlantılıdır ve toplumsal bilinç biçimi geliştikçe, toplumsal devinimlerin sanat yaratımı üzerindeki etkisi de artar. Bu nedenle, sanatın üretildiği toplumdan etkilendiği sonucuna varılabilir.

Cevap D

14. "Bugün bahçem Corot'un bir resmine benziyor." diyerek o an onu güzel bulduğunu dile getirmiştir.

Oscar Wilde'ın bu tavrı aşağıdaki ifadelerden hangisini destekler niteliktedir?

- A) Doğadaki güzelliğin estetik özneye bir ilişkisi yoktur.
- B) Doğadaki gerçekliklerin hepsi sanatsal olarak da güzeldir.
- C) Doğada ve sanatta güzellik arasında hiçbir fark yoktur.
- D) Sanat eserleri doğanın bire bir taklit edilmesine dayanır.
- E) Sanatta güzellikten bahsedebiliriz ama doğanın kendisi güzel değildir.

Oscar Wilde'ın bahçesini Corot'un bir resmine benzettiğini söylemesi, doğanın estetik bir özelliği olduğunu ve doğal güzelliğin sanatsal güzellikle bağlantılı olabileceğini destekler. Dolayısıyla, bu ifade C seçeneğini destekler niteliktedir: doğada ve sanatta güzellik arasında hiçbir fark yoktur.

Cevap C

1. • En iyi yönetim, adalete dayanandır. **C**
• Sanatsal güzellik de estetiğin konusudur. **E**
• Bilimsel bilgiler genel geçerdir. **B**
• Bilgi kişiden kişiye değişir. **A**
• Güzellik görecelidir. **E**

Yukarıda hangi felsefe dalına ait bilgi yer almaktadır?

- A) Bilgi felsefesi B) Bilim felsefesi
C) Siyaset felsefesi D) Din felsefesi
E) Sanat felsefesi

Cevap D

2. Tanrı'nın varlığının veya yokluğunun bilinemeyeceğini, insanın bu konuda bilgi sahibi olamayacağını savunan görüştür.

Yukarıda tanımı verilen görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- E) Agnostisizm **Cevap E**

Agnostisizm, Tanrı'nın varlığının veya yokluğunun kesin olarak bilinemeyeceğini savunan bir felsefi görüştür. Agnostikler, Tanrı'nın var olup olmadığına dair kesin bir kanıt veya delil olmadığına inanırlar ve bu nedenle bu konuda bir yargıya varmanın imkansız olduğunu düşünürler.

3. • Tanrı evrenin yaratıcısıdır.
• Tanrı evreni yarattıktan sonra olup bitenlere müdahale etmemektedir.

Verilen ifadeler aşağıdaki görüşlerden hangisine aittir?

- A) Panteizm B) Deizm C) Teizm
D) Politeizm E) Agnostisizm

Bu ifadeler deizm görüşüne aittir. Deizm, Tanrı'nın evreni yarattığına ancak daha sonra olup bitenlere müdahale etmediğine inanır. Bu nedenle deistler, Tanrı'nın varlığına inanırken, dine ve din adamlarına karşı eleştirel bir tutum sergilerler ve Tanrı'nın doğası hakkında kesin bilgi sahibi olmadıklarını düşünürler.

4. Ferdi Gül, "Ölümden sonra ruhun yaşamına devam etmesi mümkündür." derken Gürkan Karakış, bunun mümkün olamayacağını ileri sürer.

Verilen iddiaları dile getiren düşünürler aşağıdaki sorulardan hangisine cevap vermektedirler?

- A) Tanrı var mıdır?
B) Vahiy mümkün müdür?
C) Ruh ölümsüz müdür?
D) Evren yaratılmış mıdır?
E) Tanrı bir midir, çok mudur?

5. Felsefe tarihinde Tanrı'nın varlığı ile ilgili farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Bunlar Tanrı'nın varlığını kabul etmek, Tanrı'nın varlığını reddetmek ve Tanrı'nın varlığı ile yokluğunun bilinemeyeceğini öne sürmek biçiminde sıralanabilir.

Aşağıdaki görüşlerden hangisi Tanrı'nın varlığını reddeder?

- A) Agnostisizm B) Teizm
C) Deizm D) Ateizm
E) Panteizm **Cevap A**

Ateizm, tanrının var olmadığını veya var olamayacağını savunur. Fakat agnostisizm, tanrının var olup olmadığının bilinmediğini veya asla bilinemeyeceğini savunur.

6. Tanrı evreni kusursuz bir şekilde yaratmış, evreni yarattıktan sonra onu kendi haline bırakmıştır. Tanrı evrene artık müdahale etmez.

Tanımı verilen yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teizm B) Panteizm
C) Deizm D) Ateizm
E) Panenteizm **Cevap C**

Deizm, Tanrı'nın evreni yaratıp onu kendi başına bıraktığı ve artık müdahale etmediği inancıdır. Bu nedenle, doğal dünya kanunlarının Tanrı tarafından belirlendiği, ancak olayların ve fenomenlerin gerçekleşmesi için doğal süreçlere güvenileceği düşünülür.

7. Aşağıdakilerin hangisi din felsefesinin cevap aradığı sorulardan biri **değildir**?

- A) Dinlerin ortak noktası var mıdır?
B) Sabah namazı kaç rekattır? **din bilgisi ile ilgilidir.**
C) İman ve inancın farkı nedir?
D) İnanmak bir ihtiyaç mıdır?
E) Tanrı'nın varlığı bilinebilir mi?

Cevap B

8. İncanın temel iddiaları hakkında akılcı, nesnel, tutarlı ve kapsamlı bir şekilde düşünmektir.

Bu açıklama felsefenin hangi temel disiplini hakkında bilgi vermektedir?

- A) Bilgi felsefesi B) Varlık felsefesi
C) Ahlak felsefesi D) Din felsefesi
E) Siyaset felsefesi

Cevap D

9. **Deizm:** "Yaratıcı her şeyi yarattıktan sonra bir kenara çekilir ve yarattıklarına müdahale etmez."

Teizm: "Yaratıcı sürekli yaratma halindedir ve yarattıklarına müdahale eder. Yaratılan var olmak için yaratana muhtaçtır."

Panteizm: "Evren ile yaratıcı aynı şeydir. Bir bütündür."

Verilen görüşlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaratıcı ile yaratılanın sürekli iç içe olduğunu düşünmeleri
- B) Yaratıcı ile yaratılanın birbirinden farklı olduğunu ileri sürmeleri
- C) Yaratıcının varlığının bilinmeyeceğini düşünmeleri
- D) Yaratıcının olduğunu kabul etmeleri
- E) Doğa ile Tanrı'yı özdeş olarak görmeleri

Cevap D

Her halükarda Tanrı vardır.

10. **Aşağıdaki sorulardan hangisi din felsefesi ile ilgili değildir?**

- A) İnanç nedir?
- B) Vahiy mümkün müdür?
- C) Evren sonsuz mudur?
- D) Varlığın ana maddesi nedir? **Ontoloji**
- E) Tanrı ile evren arasında nasıl bir ilişki vardır?

Cevap D

11. Din, insanlara bir inanç ve anlam bütünlüğü içinde sunduğu yaşam biçimini, bir dünya görüşü kapsamında kurallaştıran toplumsal kurumdur. Din felsefesi ise dine felsefi açıdan yaklaşır ve onu akılcı, eleştirel ve tutarlı bir biçimde sorgular.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi dinin değil, din felsefesinin alanına girer?

- A) Evrenin yaratılışını açıklamak
- B) Vahyin temelini ve amacını belirlemek
- C) İnsanların ahiret inancını güçlendirmek
- D) İnsanların Tanrı'ya inanıp itaat etmelerini sağlamak
- E) Tanrı'nın var olup olmadığını sorgulamak

Cevap E

. Din felsefesi, dinin doğruluğunu veya yanlışlığını sorgulayabilir ve felsefi argümanlar kullanarak dinin temel kavramlarını analiz edebilir. Tanrı'nın var olup olmadığına dair felsefi tartışmalar ve argümanlar, din felsefesi tarafından ele alınabilir.

12. Bazı filozoflara göre evrende gözle görünür mükemmel bir düzen olduğunu kimse inkâr edemez. Evrendeki bu düzenin kendiliğinden oluştuğunu söylemek ne kadar doğrudur? Biz evrimizde bir düzen sağlayamazken sonsuz evrende bu düzen nasıl sağlanmaktadır?

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Her dinin farklı bir evren anlayışı vardır.
- B) Evrende bir düzen olduğu öznel bir durumdur.
- C) İnsan doğası gereği inanmaya ihtiyaç duyar.
- D) Evrendeki düzen rastlantılar sonucunda oluşmuştur.
- E) Var olan düzen, o düzeni oluşturanın en büyük işaretidir. **Cevap E**

Parçada, evrende gözle görünür bir düzenin var olduğu ve bazı filozofların bu düzenin kendiliğinden oluştuğunu söylemek konusunda tereddüt etmedikleri belirtilmektedir.

13. Her şeyin yaratıcısının eşi ve benzeri yoktur. Evrende var olan her şey onun yaratması sonucu ve kontrolü altında gerçekleşir. Yeryüzünün ve insanlığın kaderini yaratıcı belirler.

Bu açıklama aşağıdaki görüşlerden hangisine aittir?

- A) Deizm
- B) Agnostisizm
- C) Panteizm
- D) Teizm
- E) Ateizm

Cevap D

Teizm, bir yaratıcının var olduğunu ve evreni ve insanlığı kontrol ettiğine inanır. Teistler, genellikle dinlerin veya kutsal metinlerin varlığına inanır ve bu metinler aracılığıyla yaratıcının iradesini anlamaya çalışırlar.

14. Evrende hareket vardır. Örneğin bir cenin, zamanla yetişkin olur. O, kuvve halinde bir cenindi, fiil halinde bir yetişkin olacaktır. Dünyada her an kuvve yani güç halinde olan şey, fiil haline geçer ve gerçek olur. Hareket ettirmek, bir şeyi bir kuvve halinden fiil haline geçirmektir. Hareket etmek, bu değişime, bu geçişe maruz kalmaktır. Hareket eden cisim, hareketini bir başka şeye geçirir. Ancak başlangıçta bir hareket kaynağını kabul etmemiz gerekir. **Ruh kavramı sorgulanmaktadır.**

Bu parça din felsefesinin hangi temel problemiyle ilgilidir?

- A) Tanrı ve evren ilişkisi nasıldır?
- B) Evrenin yaratılışı nasıldır?
- C) Vahiy mümkün müdür?
- D) Ruh ölümsüz müdür?
- E) Tanrı var mıdır?

Cevap D

1. Ferdi Gül, "Ölümden sonra ruhun yaşamına devam etmesi mümkündür." derken Gürkan Karakış, bunun mümkün olamayacağını ileri sürer.

Verilen iddiaları dile getiren düşünürler aşağıdaki sorulardan hangisine cevap vermektedirler?

- A) Tanrı var mıdır?
- B) Vahiy mümkün müdür?
- C) Ruh ölümsüz müdür?
- D) Evren yaratılmış mıdır?
- E) Tanrı bir midir, çok mudur?

Ferdi Gül, ruhun ölümden sonra yaşamına devam edebileceğini iddia ederken, Gürkan Karakış bunun mümkün olamayacağını savunmaktadır. Bu nedenle, tartışma ruhun ölümsüzlüğüne ilişkindir.

Cevap C

2. Çoğu insan, bilime sonsuz bir güven duygusuyla yaklaşır. Öyle ki bilimin bulgularının bizi kesin doğrulara ulaştıracağı inancı yaygındır. Oysa bilimsel sonuçlara ulaşırken kullanılan yaklaşım ve yöntem sorgulanmaya muhtaçtır.

Parçada bahsedilen "sorgulama" ifadesi felsefenin hangi alanıyla ilgilidir?

- A) Varlık felsefesi
- B) Bilgi felsefesi
- C) Bilim felsefesi
- D) Ahlak felsefesi
- E) Siyaset felsefesi

Parçada bahsedilen "sorgulama" ifadesi, bilimsel yaklaşım ve yöntemlerin eleştirel olarak değerlendirilmesini gerektirdiği için bilim felsefesi ile ilgilidir. Bu nedenle doğru cevap C) Bilim felsefesi'dir.

3. Felsefe, bilimin varsayımları, doğası, alanı ve yöntemi hakkında sorular sorarak bilime katkıda bulunur. Buna karşılık bilim de ulaştığı sonuçlar bakımından felsefenin bakış açısına yeni katkılar sağlar.

Bu durumu en iyi ifade eden yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefe ve bilim karşılıklı etkileşim içerisinde.
- B) Bilimin yöntemi ile felsefenin yöntemi farklıdır.
- C) Felsefe bilimin neliği üzerine çalışmalar yapmaktadır.
- D) Bilimdeki gelişmeler felsefenin alanını daraltmaktadır.
- E) Bilimsel bulgular yeni felsefi sistemlere kapı aralamaktadır.

Felsefe ve bilim, tarih boyunca birbirlerinin alanlarına ilgi duymuşlardır ve birbirleriyle etkileşim içinde olmuşlardır. Felsefe, bilimin varsayımları, doğası, alanı ve yöntemi hakkında sorular sorarak bilime katkıda bulunabilir. Ayrıca bilim de, felsefenin bakış açısına yeni katkılar sağlayabilir.

Cevap A

4. Aşağıdakilerden hangisi bilim ve felsefenin ortak yönlerinden değildir?

- A) Kendilerini akla dayanan nedenlerle haklı kılmaya gayret ederler.
- B) Bilgiyi elde etmede bilinçli ve yöntemlidirler.
- C) Kullandıkları yöntem ve araştırma teknikleri aynıdır.
- D) İnsanı ve içinde yaşadığı evreni konu edinirler.
- E) Çelişkileri gidererek tutarlı sonuçlara varmaya çalışırlar.

Bilim ve felsefe, kendilerini akla dayandırarak haklı kılmaya çalışırlar ve bilgiyi elde etmede bilinçli ve yöntemlidirler. İnsanı ve evreni konu edinirler ve çelişkileri gidererek tutarlı sonuçlara varmaya çalışırlar. Ancak, bilim ve felsefenin kullandıkları yöntemler ve araştırma teknikleri farklı olabilir. Bilim, doğa ve evrende gözlemlenebilir, tekrarlanabilir ve ölçülebilir fenomenleri incelerken, felsefe genellikle soyut kavramlar, değerler ve fikirler üzerine düşünür.

Cevap C

5. Felsefe ve bilim ortak özelliklere sahip olduğu gibi kendine özgü özelliklere de sahip olan etkinliklerdir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi felsefeyi bilimden ayıran özelliklerden biridir?

Refleksif olması

Felsefe, kendini sorgulamayı ve kendi doğasını anlamayı da içeren bir disiplindir. Bu nedenle, felsefe bilimden farklı olarak kendi kendini sorgulama ve eleştirme özelliğine sahiptir. Bilim ise, verileri deneysel olarak test ederek doğrulama sürecine dayanır ve bu nedenle daha katı bir yöntemle sahiptir.

Cevap E

6. "Olgusal olanın değil düşünce nesnelerinin bilimine formel bilimler denir. Bunların ortaya koyduğu ürünler doğada gösterilemez, insan zihninde bulunur; bu bilimler yöntem olarak da tımdengelimli kullanılır."

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi formel bilimlerden biridir?

- A) Matematik
B) Fizik
C) Coğrafya
D) Jeoloji
E) Antropoloji

Cevap A

Bu parçada belirtildiği gibi, formel bilimler düşünce nesnelerinin bilimine odaklanır ve ürünleri doğada gösterilemez, insan zihninde bulunur. Ayrıca, tımdengelim yöntemi kullanılır. Bu tanıma en uygun olan disiplin matematiktir.

7. İlkçağ medeniyetlerinden Mısır'da tıp oldukça ileri düzeydeydi. Ölümünden sonra yaşamın devam edeceğine inandıklarından mumyalama tekniğini geliştirmişlerdir. Aynı zamanda kimya, anatomi ve fizyoloji dallarında ilerleme kaydetmişlerdir. Bunun yanı sıra Mısırlılar için Nil nehri hayati öneme sahiptir. Nilin taşma zamanlarını hesaplamak için takvim, nehir taşıdığı tarla sınırlarını belirleyebilme için de geometri alanında zamanlarının çokkilerisine geçebilmişlerdir.

Parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılr?

- A) İlkçağ medeniyetleri bilimsel alanda ileri düzeydedirler.
B) Günlük yaşamın düzenlenmesi bilimle yaşamın iç içe olduğunu gösterir.
C) Mısırlılar teorik bilimlerde çalışmalar yapmamışlardır.
D) Bilim ve yaşam arasında doğrudan bağ kurulamaz.
E) Bilimde ulaşılan sonuçlar kimi zaman insanların öngöremediği boyutlarda olabilir.

Cevap B

8. Felsefe bilimin varsayımları, doğası, anlamı ve yöntemi hakkında sorgulamalar yaparak bilime katkıda bulunur, bilimin ufkunu açar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefenin bilime yönelttiği sorulardan biri olamaz?

- A) Bilimsel yöntem nedir?
B) Bilimsel bilgi nasıl ilerler?
C) Bilimsel bilginin işlevi nedir?
D) Zihin bilgileri uzun süreli belleğe nasıl atar?
E) Bilimi, diğer insani etkinlik alanlarından ayıran özellikleri nelerdir?

D) Zihin bilgileri uzun süreli belleğe nasıl atar? felsefenin bilime yönelttiği sorulardan biri değildir. Bu soru daha çok bilişsel psikolojinin veya nörobilimin konusudur. Felsefenin bilime yönelik soruları, bilimin doğası, yöntemi, bilginin işlevi ve bilimin diğer insani etkinliklerden nasıl ayrıldığı gibi konulara odaklanır

Cevap D

9. I. Bilimsel bir problemin çözümüne yönelik yapılan geçici açıklama **hipotez**
II. Varsayımların deney ve gözlemlerle doğrulanması sonucunda oluşturulan güvenilir açıklama **teori**
III. Kesinleşmiş açıklamaları matematiksel formüllerle ifade etme **yasa**

Bu açıklamalar sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangilerine aittir?

- A) Yasa -Teori - Hipotez
B) Hipotez -Yasa -Teori
C) Teori - Hipotez -Yasa
D) Teori -Yasa - Hipotez
E) Hipotez -Teori -Yasa

Cevap E

10. Kepler, Galileo, Huygens'in çalışmalarından yararlanan Newton, ortaya koyduğu yer çekimi yasası ile fizik yasalarını evrensel hale getirmiştir.

Bu açıklama bilimsel bilginin aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile ilgilidir?

- A) Akla dayanması
B) Objektif olması
C) Kesin olması
D) Sistemli olması
E) Birikimli ilerlemesi

Bu açıklama, bilimin tarihindeki önceki bilimsel çalışmaların yeni çalışmalar tarafından kullanılması ve geliştirilmesi ile ilgilidir. Newton, Kepler, Galileo ve Huygens'in çalışmalarını inceleyerek, fizik yasalarını evrensel bir hale getirdi. Bu, bilimin birikimli ilerlemesi olarak adlandırılan bir süreçtir.

Cevap E

11. Filozof Platon çoğunlukla bilim insanı olarak görülmese de onun bilime katkısı da inkar edilemez. Çünkü Platon bir problemin çözümünde gösterdiği yol ve metotla Öklid ve Arşimet'i etkilemiştir. Nitekim ona göre önemli olan sonucun doğruluğu değil çözümün genel gidiş yoludur.

Parçaya göre, Platon'un bilime katkısı bilimin hangi kavramı üzerine olmuştur?

- A) Kuram B) Yasa C) Gözlem
D) Yöntem E) Deney

Parçada verilen bilgilere göre, Platon'un bilime katkısı bir problemin çözümünde gösterdiği yol ve metotla Öklid ve Arşimet'i etkilemiştir ve ona göre önemli olan sonucun doğruluğu değil çözümün genel gidiş yoludur. Bu nedenle, Platon'un bilime katkısı bilimsel yöntem üzerine olmuştur. Doğru cevap D

12. Oppenheimer'a göre bilim insanları doğa yasalarından sorumlu değildir. Onların işi bu yasaların na-sıl işlediğini ve bu yasaların insan iradesine nasıl hizmet edebileceğini bulmaktır. Hidrojen bombası'nın kullanılıp kullanılmamasına karar vermek bi-lim insanının sorumluluğunda değildir Bu sorum-luluk Amerikan halkına ve onun seçilmiş temsilci-lerine aittir.

Oppenheimer'in bu görüşünden çıkarılabilecek en kapsamlı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimin sonuçları etik yönleriyle de tartışılmak durumundadır.
B) Doğanın yasaları kimseden etkilenmeden işler.
C) Bilim insanlarının görevi yalnızca doğa yasaları'nın nasıl işlediğini bulmaktır.
D) Bilim, toplumsal kuralların yeniden gözden geçi-rilmesinden sorumludur.
E) Bilim insanları doğayı kontrol altına almakla görevlidirler.

Cevap E

13. Bilim, denetimli gözlem sonuçlarına dayalı mantıksal düşünme yolu ile olguları açıklama gücü taşıyan hipotezler bulma ve bunları doğrulama metodudur.

Buna göre bilimle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Soyut nesnelerle de ilgilenir.
B) Tarihsel süreç içerisinde ilerler.
C) Akıl ile doğaya ait yasalara ulaşır.
D) İnsanlığın en önemli ürünüdür. **Cevap C**
E) Teknolojik gelişmelere katkıda bulunur.

Bilim, gözlem ve deney sonuçlarına dayalı olarak hipotezler oluşturma ve bu hipotezleri test etme yoluyla doğanın işleyişine dair yasaları keşfetmeye çalışır. Bilim, soyut nesnelerle ilgilenmez, tarihsel süreç içerisinde ilerlemesi de zorunlu değildir, insanlığın en önemli ürünüdür veya teknolojik gelişmelere katkıda bulunur olması da gerekli değildir.

14. Karşılaşmış olduğu sorunları çözmüş olması bir bilimsel kuramın geçerliliğini belirler. Sorunları çözen, uygulamada etkisi olan bilimsel kuramlar varlığını sürdürür. Geçerliliğini yitiren kuramlar yerini yeni kuramlara bırakır.

Parçaya göre bilimsel kuramın doğruluğu aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Yalnızca deney yöntemiyle elde edilmesine
B) Ahlaki boyutu da olan bir kuram olmasına
C) Evreni bir bütün olarak ele almasına
D) Akıl yürüterek elde edilmesine
E) Pratik yarar sağlamasına

Parçada belirtilen bilimsel kuramın doğruluğunun, karşılaşılan sorunların çözülmesine bağlı olduğu ifade edilmektedir. Bu nedenle, doğru bilimsel kuramlar, uygulamada etkili olacak şekilde sorunları çözebilmelidir. Bu açıdan bakıldığında, bilimsel kuramların doğruluğu deney yöntemiyle elde edilmesine veya ahlaki boyutu olmasına bağlı değildir. Bunun yerine, bilimsel kuramların doğruluğu, gerçek dünya sorunlarının çözümüne yönelik pratik yarar sağlamalarına bağlıdır. Bu nedenle, seçenekler arasında en uygun olanı E şıkkıdır.

Cevap E

15. Felsefe şeyleri bize göründükleri halleriyle incelediği kadar, bunların arka planında neler olabileceğine dair genel açıklamalarla da ilgilenir. Bu anlamda felsefe, Sümerlilerden bu yana algıların tanzim edilerek transandantal bir bütünlüğe ulaşılması sürecidir. Bilim ise gün geçtikçe uzmanlaşmakta, ayrıntılarda boğulmaya devam etmektedir.

Parçada anlatılan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim ve felsefe varlığa eleştirel yaklaşır.
B) Bilim deney ve gözleme, felsefe akıl yürütmeye dayanmaktadır.
C) Felsefe pratik kaygılar için, bilim teorik amaçla yapılmaktadır.
D) Filozoflar elde ettiği sonuçları bilim adamlarının hizmetine sunmaktadır.
E) Felsefe varlığı bütüncül olarak incelerken, bilim parçalayarak ele almaktadır.

Parçada felsefenin, algıların tanzim edilerek transandantal bir bütünlüğe ulaşılması süreci olduğu ve felsefenin görünenin ötesindeki arka plandaki konuları da ele aldığı ifade edilmektedir. Bilim ise uzmanlaşarak ayrıntılarda boğulmaya devam etmektedir. Bu nedenle, parçanın temel düşüncesi "E) Felsefe varlığı bütüncül olarak incelerken, bilim parçalayarak ele almaktadır." şeklinde olacaktır.

Cevap E

1. Bu tarz egemenlik, modern toplumda görülür. İktidar gücünün kullanımı; birtakım yazılı ilkelere, bunlar çerçevesinde oluşturulmuş yazılı hukuka bağlıdır. Hukuk, iktidar gücünü kullananları da bağlar.

Açıklaması verilen egemenlik anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karizmatik egemenlik
- B) Teokratik egemenlik
- C) Otokratik egemenlik
- D) Rasyonel-Yasal egemenlik
- E) Geleneksel egemenlik

Verilen açıklama, iktidar gücünün yazılı hukuka bağlı olduğunu ve bu hukukun iktidar gücünü kullananları da bağladığını belirtmektedir. Bu tanım, D) Rasyonel-Yasal egemenlik anlayışını yansıtmaktadır. Bu anlayışta, iktidar gücü belirli kurallara ve yasalara uygun olarak kullanılır ve hukukun üstünlüğü ilkesi geçerlidir.

Cevap D

2. Aristoteles'in düşüncesinin temeli istikrardır. Orta sınıf iktidara hâkim olmalıdır. **Aşırı zenginlik veya aşırı yoksulluk istikrarı bozar. Önemli olan, halkın yönetime katıldığı izlenimini uyandırmaktır.**

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Aristoteles'in düşüncesini destekler?

- A) Alt ve üst sınıflar orta sınıflar üzerinde egemen olmalıdır.
- B) Orta sınıflar ticaretle uğraşmalıdır.
- C) **Halk meclisleri olabilecek reaksiyonları önler.**
- D) Alt sınıflar yönetimin başında olmalıdır.
- E) Düzen bir kesimin zenginleştirilmesiyle sağlanabilir.

Cevap C

3. • En iyi yönetim, adalete dayanandır. **C**
- Sanatsal güzellik de estetiğin konusudur. **E**
- Bilimsel bilgiler genel geçerdir. **B**
- Bilgi kişiden kişiye değişir. **A**
- Güzellik görecelidir. **E**

Yukarıda hangi felsefe dalına ait bilgi yer almaktadır?

- A) Bilgi felsefesi
- B) Bilim felsefesi
- C) Siyaset felsefesi
- D) Din felsefesi
- E) Sanat felsefesi

Cevap D

4. Toplumsal düzenle ilgili problemlere bir takım çözümler bulmak üzere ortaya çıkmıştır. **Bu alanda hedeflenen, toplumsal düzenin ne olduğu ve nasıl olması gerektiğini sorgulamak ve bu konularda düşünsel bir zemin oluşturmaktır. Bu çerçevede hak, hukuk, adalet, özgürlük gibi kavramları ele alır.**

Bu parçada verilen bilgiler felsefenin hangi disiplinine aittir?

- A) **Siyaset felsefesi**
- B) Din felsefesi
- C) Sanat felsefesi
- D) Bilgi felsefesi
- E) Ahlak felsefesi

Cevap A

T
E
M
P
O
S
E
R
İ
S
İ

5. Yusuf Hac Hacı'ye göre yöneten ile yönetilenler bir nevi ortaklık içindedirler. Yöneten ile yönetilenler arasında karşılıklı haklara riayet edilmesi gerekir.

**Bu açıklamalar aşağıdaki siyaset felsefesi so-
rularından hangisi ile ilgilidir?**

- A) Devlet nasıl ortaya çıkmıştır?
B) Bürokrasiden vazgeçilebilir mi?
C) Sivil toplumun anlamı nedir?
D) Birey-devlet ilişkisi nasıl olmalıdır?
E) İktidar kaynağını nereden alır?

Yusuf Hac Hacı'nın ifadesindeki "yöneten ile yönetilenler bir nevi ortaklık içindedirler" ve "yöneten ile yönetilenler arasında karşılıklı haklara riayet edilmesi gerekir" söylemleri, birey-devlet ilişkisine yönelik bir perspektifi yansıtmaktadır. Bu perspektifte, devlet ve birey arasındaki ilişki, sadece bir yöneten ve yönetilen ilişkisi olarak görülmez, aksine bu iki taraf arasında bir nevi iş birliği ya da ortaklık ilişkisi söz konusudur. Bu ilişkide, hem devletin hem de bireyin belirli hakları ve sorumlulukları vardır. Bu nedenle, bu ifadeler birey-devlet ilişkisinin doğru işleyişine dair bir soruyu yansıtmaktadır.

Cevap D

6. İnsanların arzu ve istekleri farklı farklıdır İnsanlar arasındaki bu ayrılıkların herkesin yararına olacak bir biçimde düzenlenebilmesi için uzlaşma şarttır **Toplumsal kurallar ve kurumlar insanın mutluluğu için doğal ve süreç içinde kendiliğinden şekillenmiştir.**

Verilen açıklama siyaset felsefesinin hangi temel problemine karşılık gelmektedir?

- A) İktidarın kaynağı nedir?
B) Meşruiyetin ölçütü nedir?
C) İdeal devlet düzeni var mıdır?
D) Temel hak ve özgürlükler nelerdir?
E) **Devlet neden ve nasıl ortaya çıkmıştır?**

Cevap E

7. Siyasetin baştan sona bir "insan yönetme sanatı" olduğunu düşünen Maurice Duverger, onu toplumun tüm üyelerinin yararına olabilecek bir düzen yaratma aracı olarak tanımlar. İnsanlar zorunlu ya da gönüllü olarak kendilerini bir düzenin içinde bulurken, bunu değiştirmek ve geliştirmek isteyebilirler. Siyasetin doğası, insanla doğrudan ilgilidir.

Parçadan yola çıkılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Siyaset ile toplumsal düzen oluşturulabilir.
B) Siyasetin temel konusu insan yaşamıdır.
C) Devlet düzeni insandan bağımsız olarak kurulur.
D) Düzen siyasetin konusu içinde yer alır.
E) Düzeni kurmak ve değiştirmek insanların elindedir.

C) Devlet düzeni insandan bağımsız olarak kurulur. yargısı parçaya uygun değildir. Parçada da belirtildiği gibi, siyaset insan yönetme sanatıdır ve toplumun tüm üyelerinin yararına olabilecek bir düzen yaratma aracıdır. Bu nedenle düzen, siyasetin konusu içinde yer alır ve insanlar tarafından kurulabilir veya değiştirilebilir. Ancak parçada devlet düzeninin insandan bağımsız olarak kurulduğuna dair bir ifade yoktur.

Cevap C

8. Siyaset felsefesinin temel sorularından birisi, ideal düzenin varlığı problemidir. Bu sorun yüzyıllardır pek çok filozof tarafından ele alınmış olup, bazı filozoflar çeşitli nedenler öne sürerek ideal düzenin olamayacağını, bazı filozoflar ise belli kriterlere göre, ideal devleti oluşturmanın mümkün olabileceğini iddia etmişlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ideal düzenin varlığını kabul edenlerin kullandığı ölçütleri ifade eden kavramlardan birisi değildir?

- A) Eşitlik
B) Adalet
C) Özgürlük
D) Hukukun Üstünlüğü
E) Kurlsızlık

E) Kurlsızlık ideal düzenin varlığını kabul edenlerin kullandığı ölçütleri ifade etmez. İdeal düzen savunucuları, ideal düzenin adalet, eşitlik, özgürlük ve hukukun üstünlüğü gibi kavramlarla karakterize edildiğine inanırlar. Kurlsızlık, düzensizlik ve kaosun aksine, düzenin olması gerektiğini savunurlar.

Cevap E

9. I. Devlet-birey ve birey-birey ilişkilerini düzenleyen normlar bütünüdür.
II. Yönetimin mevcut anayasaya uygun olmasıdır.
III. Anayasanın bireye tanıdığı yetkidir.
IV. İktidarı elinde bulunduran kişilerin toplumu idare etmesidir.

Verilen tanımlar ile aşağıdaki kavramlar eşleştirildiğinde hangi seçenek açıkta kalır?

- A) Egemenlik
B) Hak
C) Hukuk
D) Meşruiyet
E) Yönetim

I. Hukuk
II. Meşruiyet
III. Hak
IV. Yönetim

Açıkta kalan seçenek: Egemenlik

Cevap E

10. "...ama politik bütün ya da egemen varlık, varlığını sözleşmenin kutsallığından aldığı için kendini hiçbir zaman ilk sözleşmeye aykırı bir şey yapmaya (hatta bir başkasına karşı bile) zorlayamaz; örneğin, kendinden bir parçayı başkasına geçiremez ya da bir başka egemen varlığın buyruğu altına giremez. Varlığını borçlu olduğu sözleşmeyi saymamak, kendini yok etmek demektir; kendisi hiç olan bir şey ne yaratabilir ki? Hiç." J.J. Rousseau, Toplum Sözleşmesi adlı eserinde, devletin toplumun tüm bireylerinin dâhil olduğu bir sözleşme ile oluşturulduğunu, topluma dâhil olan ister yönetici ister vatandaş olsun herkesin bu sözleşmeye göre özgürlük ve sınırlılıklarının belirlendiğini ifade etmiştir.

Metinden yola çıkarak devlet yöneticisinin yapması gereken davranış aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Egemenliğini kullanmak için çeşitli organlar oluşturmak.
B) Egemenliğini ekonomik olarak desteklemek.
C) Yönetme gücünü kendi istedikeri ile paylaşmak.
D) Egemenliği kendi isteklerine göre kullanmak.
E) Egemenliğini ana ilkelere göre sürdürmek.

Metinde, Rousseau'nun devletin toplumun tüm bireylerinin dâhil olduğu bir sözleşme ile oluşturulduğunu ve yönetici ile vatandaşın bu sözleşmeye göre özgürlük ve sınırlılıklarının belirlendiğini ifade ettiği belirtilmektedir. Bu nedenle, devlet yöneticisinin yapması gereken doğru davranış, egemenliğini ana ilkelere göre sürdürmek olacaktır. **Cevap E'dir**

11. "Platon, filozofu, hayatı iyi bilen, tanıyan, görmüş geçirmiş, deneyimli ya da genel bilgiyle donatılmış biri olarak anlamaz; kendi filozof kavramını, bu türden yüzeyselleştirici tanımların karşısına koyar. Bilgelige susamış olan kişidir o, bu bilgi kusursuzlaşmış en yetkin konumuna yükseldiğinde "iyi ideası" ile aynı şey olup çıkar. Bir kez bu yolu geçmiş ve gücü oranında da olsa İdealar dünyasına ve güneşine bakmış olan kişi, artık bir daha bu dünyanın karanlığına ve ufak tefek dertlerinin alanına geri dönmez ama yönetici, yol gösterici olarak gene de İdealar dünyasının dışındaki bu alanda, devlet hizmetinde bulunma yükümlülüğünden kaçınmamalıdır."

Metne göre değerlendirildiğinde, devlet yöneticisi olması önerilen filozofların özelliği hangi seçenekte verilmiştir?

- A) Filozofların politikayı çok iyi bilmeleri
B) Filozofların yönetme becerileri
C) Filozofların asıl gerçeklikle karşılaşmış olmaları
D) Filozofların hitabet güçlerinin olması
E) Filozofların kitleleri etkileme güçlerinin bulunması

Metne göre devlet yöneticisi olması önerilen filozofların özelliği "bilgelige susamış" olmaları ve "İdealar dünyası"nı görmüş olmalarıdır. Bu nedenle C seçeneği olan "Filozofların asıl gerçeklikle karşılaşmış olmaları" doğrudur. Diğer seçenekler ise metinde geçmemektedir.

Cevap C

12. Ütopyalar, gerçekleşmesi mümkün olmayan mükemmel toplum biçimleridir.

Filozofları bu tarz bir toplum tasarımına iten düşünce aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Karmaşa içinde yaşamının imkânsızlığı
B) İdeal bir toplum düzeni kurulması hayali
C) Toplumsal bozuklukların ortadan kaldırılması isteği
D) Bireyin kendini gerçekleştirme isteği
E) İnsanlara başka bir toplumsal düzenin olabileceğini gösterme isteği

Cevap D

D) Bireyin kendini gerçekleştirme isteği, filozofları utopik bir toplum tasarımına iten düşünceler arasında yer almaz. Diğer seçenekler, toplumsal düzenin eksikliklerine odaklanarak daha iyi bir toplum düzeni kurulmasını öngörmektedir. Bu düşünceler, toplumsal problemleri çözmek ve insanların daha mutlu bir yaşam sürmesini sağlamak için ideal bir toplum düzeni yaratmayı amaçlar.

13. Aristoteles "Politika" adlı eserinde, "Devleti olmayan kimse ya fazla iyidir ya da fazla kötü, ya insanlığın altındadır ya da üstünde." der.

Buna göre devletin varlık amacı Aristoteles'e göre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireylerin temel haklarının korunması
- B) Toplumsal bütünlüğün sağlanması
- C) Güvenlik ihtiyacının karşılanması
- D) Bireyin ahlaki bir yaşam sürmesi
- E) Bireyin kendini gerçekleştirme

Aristoteles'in "Politika" adlı eserinde ifade ettiği görüşe göre, devletin varlık amacı insanların iyi ya da kötü diye sınıflandırılmasıdır.

Cevap D

14. Yusuf Has Hacıp'e göre devletin işleyişinin mükemmel olması için akla, adalete, doğru ve adil yasalara dayanması gerekir. Devlet yöneticileri cesur, bilge, erdemli ve dürüst olmalıdır. Devlet bireyi her zaman korumalı ve bireye her konuda yardımcı olmalıdır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisine yönelik bir açıklama yapılmaktadır?

- A) Sivil toplumun anlamı nedir?
- B) Devlet nasıl oluşmuştur?
- C) İdeal devlet nasıl olmalıdır?
- D) Devlet birey için mi, birey devlet için mi vardır?
- E) Egemenliğin kullanım biçimleri nelerdir?

Parçada ideal bir devletin özellikleri açıklanmaktadır. Buna göre, Yusuf Has Hacıp'e göre bir devletin işleyişi mükemmel olmak için akıl, adalet, doğru ve adil yasalara dayanmalıdır. Devlet yöneticileri de cesur, bilge, erdemli ve dürüst olmalıdır. Ayrıca, devlet bireyi her zaman korumalı ve bireye her konuda yardımcı olmalıdır. Bu nedenle, parça ideal bir devletin nasıl olması gerektiğini açıklamaktadır.

Cevap C

15. Bir varlık olarak insanın siyasete uzak olmasından bahsedilemez. İnsan, amaç ve idealleri olan bir varlıktır. Amaç ve ideallerini gerçekleştirmek, doğa ve diğer insanlarla ilişkileri ve ortaklıkları da içermektedir.

Buna göre;

- I. Hedefler
- II. Dayanışma
- III. Toplumsal yapı
- IV. Toplumsal ilişkiler

öğelerinden hangileri siyaset ile ilgilidir?

- A) I, II
- B) I, II, III
- C) I, II, IV
- D) II, III, IV
- E) I, II, III, IV

I. Hedefler: Siyaset, toplumun ortak hedeflerine ulaşmak için kullanılan bir araçtır. Bu nedenle, insanların hedefleri ve siyasi süreç arasında yakın bir ilişki vardır.

II. Dayanışma: Siyaset, bireylerin, grupların ve toplumların dayanışması ile ilgilidir. Siyasi süreç, insanların birbirleriyle işbirliği yaparak ortak amaçlar için çalışmalarına olanak tanır.

III. Toplumsal yapı: Siyaset, toplumun yapılanmasına ilişkin kararlar alınmasında önemli bir rol oynar. Bu nedenle, toplumsal yapı ile siyasi süreç arasında yakın bir ilişki vardır.

IV. Toplumsal ilişkiler: Siyaset, insanların birbirleriyle olan ilişkilerini ve bu ilişkilerin düzenlenmesini de içerir. Bu nedenle, toplumsal ilişkiler de siyasi süreçle yakından ilgilidir.

Bu nedenle, tüm öğeler siyaset ile ilgilidir, ancak özellikle I, II, III ve IV öğeleri siyasetle daha yakından ilişkilidir. Cevap E'dir.

